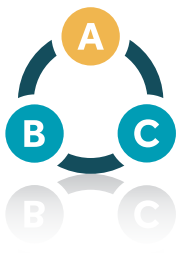

Европейска
КОМИСИЯ

Ръководство за потребителя относно дефиницията за МСП

Вътрешен пазар,
промишленост,
предприемачество
и МСП

ОТКАЗ ОТ ОТГОВОРНОСТ

Настоящото ръководство за потребителя относно МСП предоставя общи насоки на предприемачите и другите заинтересовани страни при прилагането на дефиницията за МСП. То няма правна сила и не обвързва Комисията по какъвто и да било начин. Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията, публикувана в *Официален вестник на Европейския съюз* (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36), е единственото автентично основание за определяне на условията относно квалифицирането като МСП.

Ръководството съдържа:

- информация и разяснения на дефиницията за МСП, влязла в сила на 1 януари 2005 г.;
- образец на декларация, която отделните дружества могат да попълнят, за да се установи техният статут на МСП, когато кандидатстват за схемите за подпомагане на МСП.

© Снимка на корицата: Gettyimages

© Снимки: Thinkstock

Текстът е завършен през септември 2019 г.

Европейската комисия не носи никаква отговорност за каквито и да е последици от повторното използване на настоящата публикация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2020 г.

© Европейски съюз, 2020 г.

Повторното използване е разрешено, при условие че се посочи източникът.

Политиката на повторно използване на документите на Комисията е регламентирана с Решение 2011/833/ЕС (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39).

За използването или възпроизвеждането на снимки или други материали, за които Европейският съюз не е носител на авторското право, трябва да се иска разрешение направо от носителите на това право.

Print ISBN 978-92-79-69927-6 doi:10.2873/38915 ET-01-17-660-BG-C
PDF ISBN 978-92-79-69886-6 doi:10.2873/823652 ET-01-17-660-BG-N

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	3
Защо е необходима европейска дефиниция за МСП?	4
Целите на настоящото ръководство	6
Прилагане на дефиницията за МСП	7
Преглед на процеса на определяне на МСП	8
Стъпка 1: Предприятие ли съм? (член 1)	9
Стъпка 2: Кои критерии трябва да бъдат изпълнени и какви са праговете? (член 2).	.10
Стъпка 3: Какво означават тези критерии?	.12
<i>Критерий 1: численост на персонала (член 5)</i>	.12
<i>Критерии 2 и 3: годишен оборот и общ баланс (член 4)</i>	.13
Стъпка 4: Как да изчисля тези данни?	.15
<i>Самостоятелно предприятие ли съм? (член 3, параграф 1)</i>	.16
<i>Предприятие-партньор ли съм? (член 3, параграф 2)</i>	.18
<i>Свързано предприятие ли съм? (член 3, параграф 3)</i>	.21
Заклучение	.24
Примери	.25
Обща информация относно приложимата понастоящем дефиниция за МСП и ръководството за потребителя.	.32
Речник	.34
Приложения	.39
Текст на препоръката	.40
Примерна декларация.	.46

„Категорията на микропредприятията, малките и средните предприятия (МСП) се състои от предприятия, в които работят по-малко от 250 души и които имат годишен оборот, ненадвишаващ 50 милиона евро и/или годишен баланс, който общо не надвишава 43 милиона евро.“

Извадка от член 2 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО.

ВЪВЕДЕНИЕ

„Девет от всеки 10 предприятия са МСП, като МСП създават 2 от всеки 3 работни места.“

Основният приоритет на председателя на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер е създаване на нов стимул за работни места, растеж и инвестиции.

„Работните места, растежът и инвестициите ще се завърнат в Европа само ако създадем подходящата регулаторна среда и насърчим благоприятен климат за предприемачество и създаване на работни места. Не трябва да спъваме иновациите и конкурентоспособността с разпоредби, които съдържат твърде много нормативни изисквания и са твърде подробни, особено що се отнася до малките и средните предприятия (МСП). МСП са гръбнакът на нашата икономика, като създават над 85 % от новите работни места в Европа, и ние трябва да ги освободим от обременяващите ги нормативни разпоредби.“

*Жан-Клод Юнкер,
Председател на Европейската комисия*

МСП: двигателят на европейската икономика

Микропредприятията и малките и средните предприятия (МСП) са двигателят на европейската икономика. Те са движеща сила на създаването на работни места и на икономическия растеж, и осигуряват социална стабилност. През 2013 г. над 21 милиона МСП са осигурили 88,8 милиона работни места на територията на ЕС. Девет от всеки 10 предприятия са МСП, като МСП създават 2 от всеки 3 работни места. МСП също така стимулират предприемачески дух и иновации в ЕС и са съответно жизненоважни за насърчаване на конкуренцията и заетостта.

МСП са основен фокус на политиката на ЕС, като се има предвид тяхното значение за икономиката на Европа. Европейската комисия има за цел да насърчи предприемачеството и да подобри стопанската среда за МСП, като

по този начин им осигури възможност да реализират пълния си потенциал в днешната глобална икономика.

Определяне на същинските МСП

Съществуват различни по форма и размер малки и средни предприятия; въпреки това, в днешната сложна стопанска среда е възможно те да имат тесни финансови, оперативни или управленски отношения с други предприятия. Поради тези отношения често е трудно да се направи точно разграничение между МСП и по-голямо предприятие. Дефиницията за МСП е практически инструмент, който има за цел да помогне на МСП да се определят, за да могат да получат пълната подкрепа на ЕС и неговите държави членки.

ЗАЩО Е НЕОБХОДИМА ЕВРОПЕЙСКА ДЕФИНИЦИЯ ЗА МСП?

Една от основните цели на Препоръката относно МСП е да се гарантира, че мерки за подкрепа се предоставят само на онези предприятия, които наистина се нуждаят от тях. Дефиницията за МСП следователно се прилага за всички политики, програми и мерки, разработвани и изпълнявани от Европейската комисия в полза на МСП. Тя също така се прилага за онези видове държавна помощ, за които не се прилагат никакви специално

създадени насоки ⁽¹⁾. Да се определи дали едно дружество е МСП обаче не е толкова просто, колкото може да се предположи.

⁽¹⁾ Не всички правила за държавна помощ се придържат към строгото тълкуване на дефиницията за МСП. Някои от тях се основават пряко на нея, при други дефиницията за МСП се прилага само частично, а освен това има специфични насоки, които се прилагат при определени случаи. Поради това е необходимо винаги да се проверява съответната правна основа, в случай че дадено предприятие получава държавна помощ.

Каква подкрепа осигурява ЕС за МСП?

Общ преглед на основните възможности за финансиране, предоставяни на европейските МСП, можете да намерите на:

<http://europa.eu/!RT38Ny>

Размерът не е всичко

При определяне на това дали едно предприятие е МСП, размерът на предприятието (численост на персонала, оборот и общ баланс) не е единственият фактор, който следва да се вземе под внимание. Всъщност едно предприятие може да бъде много малко в това отношение, но

ако то има достъп до значителни допълнителни ресурси (например ако се притежава от голямо предприятие или е свързано с него, или е партньор на такова предприятие), е възможно то да не може да получи статут на МСП. За предприятия с по-сложна структура може да е необходимо да се извърши анализ на всеки отделен случай, за да се гарантира, че само тези предприятия, които съответстват на духа на Препоръката относно МСП, се считат за МСП.

Дали е МСП или не е МСП: главните критерии

„Ако едно предприятие има достъп до значителни допълнителни ресурси, е възможно то да не получи статут на МСП.“

Размер

- Служители
- Оборот
- Общ баланс

и

Ресурси

- Собственост
- Партньорства
- Връзки

Как да се помогне да се избегне нарушаване на конкуренцията

В условията на единен пазар без вътрешни граници и стопанска среда, която става все по-глобализирана, е особено важно мерките в подкрепа на МСП да почиват на една обща дефиниция. Липсата на обща дефиниция би могла да доведе до несъгласувано прилагане на политики и съответно до нарушаване на конкуренцията в държавите членки. Едно предприятие в дадена държава членка например може да отговаря на условията за помощ, докато друго предприятие с точно същите размер и структура в друга държава членка може да не отговаря на условията за такава помощ. Наличието на обща дефиниция помага да се подобрят съгласуваността и ефективността на политиката за МСП в целия ЕС. Това е още по-необходимо, като се има предвид широкото взаимодействие между националните и европейските мерки в подкрепа на МСП в области като регионално развитие и финансиране на изследователската дейност.

„МСП се нуждаят от подкрепа, каквато не е необходима на другите предприятия.“

Специфичен кръг проблеми

Важно е също така да се определи кои предприятия наистина са МСП, тъй като МСП се нуждаят от помощ, каквато не е необходима на другите предприятия. В сравнение с другите предприятия МСП се сблъскват със специфичен кръг проблеми:

- **Провал на пазара:** същинските МСП често се сблъскват с провал на пазара, поради което те са изправени пред повече предизвикателства в средата, в която те осъществяват дейност и се конкурират с другите участници на пазара. Провал на пазара може да възникне в области като финанси (особено рисков капитал), изследователска дейност, иновации или нормативна уредба в областта на околната среда. МСП може да не са в състояние да получат достъп до финансиране или да инвестират в изследователска дейност и иновации или те може да не разполагат с ресурси, за да изпълнят нормативната уредба в областта на околната среда.
- **Структурни бариери:** МСП често трябва да преодоляват и структурни бариери като липса на управленски и технически умения, липса на гъвкавост на пазарите на

труда и ограничени познания за възможностите за разширяване на дейността на международния пазар.

Като се има предвид относителният недостиг на финансови средства, е важно предимствата от програмите за подпомагане на МСП да се запазят за същинските МСП. С оглед на това дефиницията включва няколко мерки за предотвратяване на заобикалянето. Опростеният подход на настоящото ръководство не трябва да се използва за оправдаване на създаването на изкуствени корпоративни структури, които имат за цел заобикаляне на дефиницията.

Използването на дефиницията не е задължително за държавите членки, но Комисията, заедно с Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), ги приканва да я прилагат възможно най-широко.

ЦЕЛИТЕ НА НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО

Информацията, съдържаща се в настоящото ръководство, е насочена преди всичко към два типа аудитори:

- **предприемачи:** предприемачите, ръководещи микропредприятия, малки или средни предприятия, които имат интерес да кандидатстват за предвидени за МСП безвъзмездни средства или заеми. Те също така могат да поискат да разберат дали удовлетворяват критериите, даващи им право да се възползват от някои специфични законодателни разпоредби или намалени такси за МСП;
- **държавни служители:** европейските, националните, регионалните и местните органи, отговорни за изготвянето и осъществяването на различните програми, за обработката на заявленията и за осигуряването на гаранции, че дружествата

отговарят на критериите за допустимост за получаване на помощ.

В ръководството се разяснява **стъпка по стъпка как да се определи дали едно предприятие може да се смята за МСП**. Включен е също така **речник на понятията**, използвани в дефиницията или при нейното приложение на практика, както и **образец на декларацията за самооценка**. Формулярът представя преглед на данните, които едно предприятие трябва да предостави, когато кандидатства за подкрепа за МСП и той може да се използва от административните отдели, за да се установи статутът на дружеството като МСП. Тъй като използването на този формуляр не е задължително, администрациите на държавите членки са свободни да адаптират неговото съдържание, за да отговаря на обичайната национална практика.

Регистриране като МСП: множество входни точки

Не съществува единна входна точка за регистрация на едно предприятие като МСП. В зависимост от програмата за финансиране и управляващия орган (европейски, национален, регионален), до когото се подава заявление, ще има отделни процедури за регистрация. Полагат се усилия да се създадат възможно най-добри условия регистрацията да се извършва по интернет.

Уебсайтът „Вашата Европа“ предоставя информация относно програмите за финансиране и ще Ви насочи към съответните бюра за регистрация, когато е приложимо и има такива

http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/eu-programmes/index_bg.htm

Като пример може да се посочи регистърът на бенефициерите в портала за участие в програма „Хоризонт 2020“

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html>

Нуждаете се от допълнителна помощ?

Настоящото ръководство може да се изтегли на всички налични езици от уебсайта относно дефиницията за МСП: https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/sme-definition_en.

МСП могат също да изпращат своите въпроси по тази тема на следния адрес:
GROW-SME-DEFINITION@ec.europa.eu

ПРИЛАГАНЕ НА ДЕФИНИЦИЯТА ЗА МСП

Средното европейско предприятие осигурява заетост на не повече от шест души и то би се считало за МСП, ако не се навлиза в повече подробности относно неговото положение. Прилаганата в настоящото ръководство дефиниция обаче взема под внимание възможните взаимоотношения с други предприятия. В някои случаи тези взаимоотношения сочат, че даденото предприятие не е МСП, особено когато създават силни връзки въз основа на собственост или предоставят достъп до допълнителни финансови или други ресурси.

МСП: 3 категории

Дефиницията за МСП прави разграничение между три различни категории предприятия. Всяка от тях отговаря на определен тип връзка, която дадено предприятие може да има с друго. Това разграничение е необходимо, за да се създаде ясна картина за икономическото положение на предприятието и да се изключат онези предприятия, които не са същински МСП.

Категориите са:

- **самостоятелно предприятие:** ако предприятието е или напълно независимо, или има едно или повече малцинствени съдружия (всяко с по-малко от 25 % участие) с други предприятия (вж. стр. 16: „Самостоятелно предприятие ли съм?“);
- **предприятие-партньор:** ако участието с други предприятия възлиза на поне 25 %, но не повече от 50 %, е налице връзка между предприятия-партньори (вж. стр. 19: „Предприятие-партньор ли съм?“);
- **свързано предприятие:** ако участието с други предприятия надвишава прага от 50 %, предприятието се счита за свързано предприятие (вж. стр. 21: „Свързано предприятие ли съм?“).

Контрол

Важно понятие в дефиницията за МСП е концепцията за контрол — правен и *de facto*. Контролът е това, което определя дали дадено предприятие е или не е предприятие-партньор или свързано предприятие. Трябва да се оценят не само капиталът или дяловите участия, но и контролът, който едно предприятие има над друго.

Изчисляване на данните за МСП

В зависимост от категорията, в която се вписва едно предприятие, когато се изчисляват данните за МСП, може да е необходимо да се включат данни от едно или повече други предприятия. Резултатът от изчисленията ще позволи на предприятието да провери дали то отговаря на критерия за броя на персонала и поне на едни от праговите стойности за финансовото състояние, определени от дефиницията (вж. стр. 11: „Кои критерии трябва да бъдат изпълнени и какви са праговете?“ и стр. 16: „Как да изчисля тези данни?“). Предприятията, които надвишават тези прагове, не се считат за МСП.

От стр. 25 нататък са представени няколко полезни примера за пояснение на възможните връзки между предприятията и обхвата, до който те трябва да бъдат взети под внимание при изчисляване на данните за МСП.

ПРЕГЛЕД НА ПРОЦЕСА НА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА МСП

Процесът на определяне дали едно предприятие е МСП, или не, включва четири стъпки:

Стъпка 1. Предприятие ли съм?

Първата стъпка към определянето Ви като МСП е да бъдете разглеждани като предприятие.

Стъпка 2. Кои критерии трябва да бъдат изпълнени и какви са праговете?

Втората стъпка е да се определят квалифициращите критерии и праговете, които да се прилагат.

Стъпка 3. Какво обхващат тези критерии?

Третата стъпка е да се определи значението на различните критерии и те да се приложат правилно.

Стъпка 4. Как да изчисля тези данни?

Четвъртата стъпка е да се определят данните, които трябва да бъдат взети под внимание и оценени спрямо праговете, както и в какви количества или съотношения. За тази цел дадено предприятие трябва първо да установи дали то е **самостоятелно** предприятие, **предприятие-партньор** или **свързано** предприятие.

Предприятие ли съм? (член 1)

Стъпка 1

Първата стъпка към определянето Ви като МСП е да бъдете разглеждани като предприятие.

Съгласно дефиницията предприятие е „всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правната му форма“. Тази формулировка отразява терминологията, която Съдът използва в решенията си.

Определящият фактор е стопанската дейност, а не правната форма.

На практика това означава, че самостоятелно заетите лица, семейните фирми, съдружията и асоциациите или всички други субекти, занимаващи се законно със стопанска дейност, могат да се считат за предприятия.

Под стопанска дейност обикновено се разбира „продажбата на продукти или услуги на определена цена на даден/пряк пазар“.

Кои критерии трябва да бъдат изпълнени и какви са праговете? (член 2)

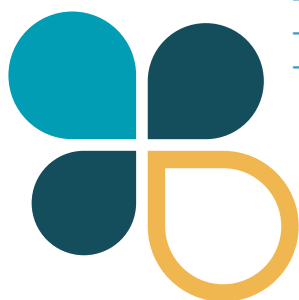
Стъпка 2

Дефиницията за МСП взема под внимание следните три критерия:

- численост на персонала;
- годишен оборот;
- общ годишен баланс.

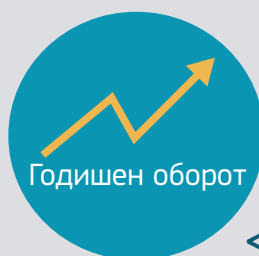
Категорията на микропредприятията, малките и средните предприятия се състои от предприятия в които:

- са заети по-малко от 250 души; и
- имат или годишен оборот, по-малък от 50 милиона евро, или общ годишен баланс, не по-голям от 43 милиона евро.

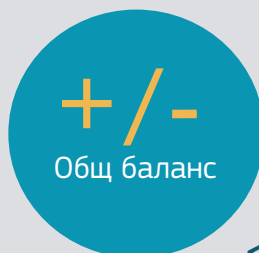
Брой на заетите лица <250 души

и

< или =
50 млн. евро

или

< или =
43 млн. евро

За да се счита едно предприятие за МСП е задължително да бъде изпълнен критерият за численост на персонала. Предприятието обаче може да избере да се съобразява с тавана **или** за оборота, **или** за общия баланс. Не е необходимо предприятието **да** удовлетворява и двете изисквания, като то **може да надвиши едното от тях**, без това да се отрази на статута му като МСП.

Дефиницията предлага горния избор, тъй като по самия си характер предприятията от секторите на търговията и дистрибуцията имат по-голям оборот в сравнение с тези от производството. Чрез предоставянето на възможност за избор между този критерий и критерия за общия баланс, отразяващ общите активи на дадено предприятие, се гарантира справедливото третиране на МСП, занимаващи се с различни видове стопанска дейност.

Какви данни да използвам?

Когато извършвате изчисленията, трябва да използвате данните от последните одобрени годишни отчети. За новосъздадени предприятия, които нямат още одобрени годишни отчети, следва да се изготви декларация, която включва добросъвестна оценка ⁽²⁾ (под формата на бизнес план), направена в хода на финансовата година. Бизнес планът следва да обхваща целия период (финансовите години) до момента, когато предприятието ще започне да генерира оборот (вж. член 4 от приложението към препоръката на стр. 44).

⁽²⁾ Вж. речника за повече информация.

Предприятието може да определи дали е микропредприятие, малко или средно предприятие, като сравни своите данни с праговете за трите критерия.

- **Микропредприятия** са предприятията, в които работят по-малко от 10 души и чийто годишен оборот или общ годишен баланс не надвишава 2 милиона евро.
- **Малки предприятия** са предприятията, в които работят по-малко от 50 души и чийто общ годишен оборот или годишен баланс не надвишава 10 милиона евро.
- **Средни предприятия** са предприятията, в които работят по-малко от 250 души и имат общ годишен оборот, който не надвишава 50 милиона евро, или общ годишен баланс, който не надвишава 43 милиона евро.

ПРАГОВЕ (член 2)

Категория на предприятието	Численост: годишни работни единици (ГРЕ)	Годишен оборот	или	Общ годишен баланс
Средно	< 250	≤ 50 млн. евро	или	≤ 43 млн. евро
Малко	< 50	≤ 10 млн. евро	или	≤ 10 млн. евро
Микропредприятие	< 10	≤ 2 млн. евро	или	≤ 2 млн. евро

Какво означават тези критерии?

Стъпка

3

Критерий 1: численост на персонала (член 5)

Числеността на персонала е задължителен критерий за определяне на това дали едно предприятие може да се счита за МСП и към коя категория спада, ако получи статут на МСП. Ако предприятието не удовлетворява този критерий, то не може да се счита за МСП.

Какво се включва в числеността на персонала?

Критерият „численост на персонала“ обхваща персонала на пълно и непълно работно време, временните и сезонните работници, и включва:

- служителите;
- лицата, работещи за предприятието, които са командировани там и съгласно националното законодателство се считат за негови служители (това може да включва временни служители или т.нар. временно наети служители);
- собствениците управители;
- партньорите, занимаващи се с редовна дейност в предприятието и възползващи се от финансови предимства от него.

Какво не се включва в числеността на персонала?

- стажантите или обучаемите, включени в професионално обучение по договори за стаж или за професионално обучение;
- служителите в отпуск по майчинство или за отглеждане на деца.

Каква е дефиницията за „служител“?

Прилагат се разпоредбите на националното трудово законодателство. Те са различни в различните държави; пример за това са лицата от временния персонал, които могат да работят като независими изпълнители или да са наети от агенция за временна заетост. Трябва да се обърнете към съответните органи във Вашата страна, за да определите как в националното законодателство във Вашата страна се дефинира понятието „служител“.

Определяне на числеността на персонала

Основната численост на персонала се изразява в годишни работни единици (ГРЕ). Всеки, който е работил на пълно работно време в предприятието или от негово име през цялата посочена година,

се брои като една единица. Персоналът на непълно работно време, сезонните работници и онези, които не са работили през цялата година, се представят чрез дробни части от една годишна работна единица.

Критерии 2 и 3: годишен оборот и общ баланс (член 4)

Годишен оборот

Годишният оборот се определя, като се изчислят приходите, които предприятието е получило през въпросната година от продажбата на продукти и предоставянето на услуги — предмет на обичайната дейност на предприятието, след приспособяването на всякакви задължения. Оборотът не включва данък добавена стойност (ДДС) или други непреки данъци ⁽³⁾.

⁽³⁾ Вж. член 28 от Директива 78/660/ЕИО на Съвета от 25 юли 1978 г., приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора, относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества (ОВ L 222, 14.8.1978 г., стр. 11).

Общ годишен баланс

Общият годишен баланс отразява стойността на основните активи на едно дружество ⁽⁴⁾.

⁽⁴⁾ За повече информация вж. член 12, параграф 3 от Директива 78/660/ЕИО на Съвета от 25 юли 1978 г., приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора, относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества, ОВ L 222, 14.8.1978 г., стр. 11), глава 2.

Какво ще се случи, ако превиша даден праг?

Член 4, параграф 2 осигурява стабилност и сигурност за предприятията, чиито данни са близо до определените тавани и съществува риск те временно да бъдат надвишени поради изключителни обстоятелства през дадена година и/или неспокойни пазари. Следователно, ако едно предприятие превиши таваните за численост или за финансово състояние в течение на референтната година, това няма да се отрази на неговото положение и то ще си запази статута на МСП, с който е започнало счетоводната годината. То обаче ще загуби статута на МСП, ако превишава таваните в продължение на два последователни отчетни периода.

Обратно, едно предприятие може да получи статут на МСП, ако преди е било голямо предприятие, но е паднало под таваните за два последователни отчетни периода.

Случай №	N (Референтна година) ⁽⁵⁾	N-1	N-2	Статут на МСП
1	МСП	Не е МСП	Не е МСП	Не е МСП
2	МСП	МСП	Не е МСП	МСП
3	МСП	МСП	МСП	МСП
4	МСП	Не е МСП	МСП	МСП
5	Не е МСП	МСП	МСП	МСП
6	Не е МСП	Не е МСП	МСП	Не е МСП
7	Не е МСП	МСП	Не е МСП	Не е МСП
8	Не е МСП	Не е МСП	Не е МСП	Не е МСП

⁽⁵⁾ Последният одобрен отчетен период.

Целта на член 4, параграф 2 от дефиницията за МСП е да се гарантира, че предприятията, които отбелязват растеж, няма да бъдат санкционирани със загуба на статут на МСП, освен ако не надвишат съответните прагове за продължителен период. В тази връзка член 4, параграф 2 не се прилага в случай на предприятия, които надвишават съответните прагове за МСП в резултат на смяна на собствеността, след сливане или придобиване, което обикновено не се счита за временно и няма преходен характер.

Предприятията, които са в процес на смяна на собствеността, трябва да бъдат оценени въз основа на тяхната акционерна структура в момента на сделката, а не в момента на приключване на последните счетоводни отчети ⁽⁶⁾. Поради това може незабавно да настъпи загуба на статут на МСП.

⁽⁶⁾ Вж. раздел 1.1.3.1, точка 6, буква д) от Решение 2012/838/ЕС на Комисията от 18 декември 2012 г.

Как да изчисля тези данни?

Стъпка 4

За да определи данните, които ще бъдат разглеждани и оценявани спрямо праговете, предприятието трябва да установи дали то е:

- **независимо** предприятие (най-често срещаната категория);
- предприятие-**партньор**; или
- **свързано** предприятие.

Изчисленията за всеки от трите типа предприятия са различни и в крайна сметка ще определят дали предприятието не надхвърля различните тавани, определени в дефиницията за МСП. В зависимост от положението може да е необходимо предприятието да вземе под внимание:

- само своите данни;
- част от данните в случай на предприятие-партньор; или
- всички данни на всяко предприятие, което се счита свързано с него.

Необходимо е да бъдат взети под внимание всички връзки (преки или косвени), които дадено предприятие има с други предприятия. Географският произход (във или извън ЕС) или сферата на стопанска дейност на тези предприятия не са от значение (?). Примерите в настоящото ръководство илюстрират степента, до която трябва да бъдат отчетени връзките.

Следва да се има предвид, че предприятията, които изготвят консолидирани отчети или които са включени чрез пълно консолидиране в консолидираните отчети на друго предприятие, обикновено се считат за свързани предприятия (®).

(?) В случай обаче че връзката възниква посредством физически лица, пазарите, на които предприятията осъществяват дейност, са определящ фактор.

(®) Вж. речника за допълнителна информация относно консолидирането.

Самостоятелно предприятие ли съм? (член 3, параграф 1)

Дефиниция

Едно предприятие е самостоятелно, ако:

→ е напълно независимо, т.е. няма участие в други предприятия, и

→ никое друго предприятие няма участие в него;

или

→ притежава дялово участие, по-малко от 25 % от капитала или правата на глас (взема се по-голямата стойност) в едно или повече други предприятия, и/или

→ външни лица притежават не повече от 25 % от капитала или правата на глас (взема се по-голямата стойност) в предприятието;

или

→ то не е свързано с друго предприятие чрез физическо лице по смисъла на член 3, параграф 3.

Самостоятелното предприятие

не е предприятие-партньор, нито е свързано с друго предприятие (вж. член 3, параграф 1, стр. 43).

Вж. страници 25, 26, 30 и 31 за примери за непреки партньори.

Моето предприятие е напълно независимо

или

ЗАБЕЛЕЖКА

- Възможно е да има няколко инвеститори, всеки от които да притежава под 25 % от едно предприятие, и то пак да си остане самостоятелно, при условие че тези инвеститори не са свързани помежду си, както е представено в „Свързано предприятие ли съм?“ на стр. 21.
- Ако инвеститорите са свързани, предприятието може да се разглежда като предприятие-партньор или като свързано предприятие, в зависимост от конкретното му състояние (вж. стр. 19: „Предприятие-партньор ли съм?“ и стр. 21: „Свързано предприятие ли съм?“).

Определяне на данните, които трябва да се вземат под внимание (член 6, параграф 1)

Ако едно предприятие е независимо, то използва само броя на служителите и финансовите данни, съдържащи се в годишните му отчети, за да провери дали отговаря на праговите стойности, посочени в член 2 от дефиницията.

Изключения (член 3, параграф 2, букви а)—г)

Едно предприятие може все пак да бъде определено като независимо, и следователно без предприятия-партньори, дори и ако прагът от 25 % бъде достигнат или превишен от който да е от следните инвеститори:

- публични инвестиционни корпорации, дружества за рисков капитал и бизнес ангели ⁽⁹⁾;
- университети и изследователски центрове с нестопанска дейност;
- институционални инвеститори, включително регионални фондове за развитие;
- автономни местни органи с годишен бюджет под 10 милиона евро и население, по-малко от 5000 жители.

Един или няколко от горепосочените инвеститори могат да притежават поотделно не повече от 50 % от дадено предприятие, при условие че те не са свързани, поотделно или съвместно, с предприятието, подложено на оценка за МСП (вж. стр. 21: „Свързано предприятие ли съм?“ за обяснение на понятието „свързано предприятие“).

⁽⁹⁾ Вж. речника. Финансовото участие на бизнес ангелите в едно и също предприятие трябва да бъде под 1 250 000 евро.

Изключение

едно предприятие може все пак да бъде определено като независимо, дори и ако някой от следните видове инвеститори притежава 25–50 % от неговия капитал или правата на глас

Предприятие-партньор ли съм? (член 3, параграф 2)

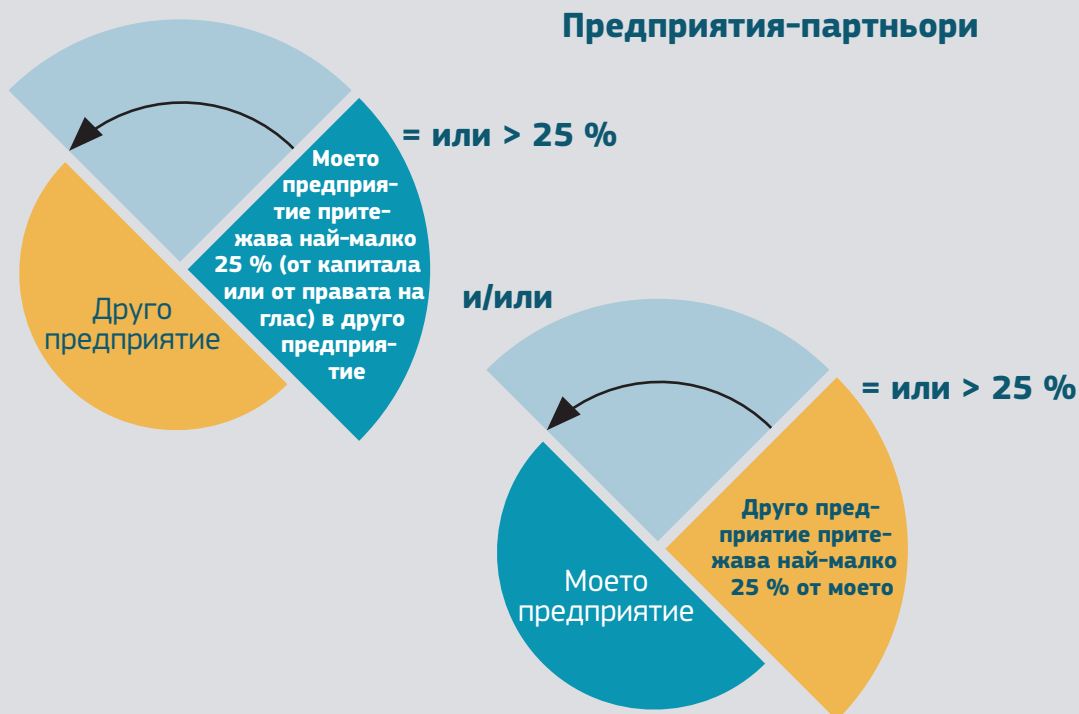
Този тип връзка описва състоянието на предприятия, които установяват определени финансови партньорства с други предприятия, без което и да е от тях да упражнява ефективен пряк или непряк контрол върху другото. Партньори са предприятията, които не са нито независими, нито свързани едно с друго.

Дефиниция

Едно предприятие е предприятие-партньор, ако:

- притежава дял, който е равен на или по-голям от 25 % от капитала или от правата на глас в друго предприятие, и/или другото предприятие притежава дял, равен на или по-голям от 25 % от предприятието, подложено на оценка за МСП; и
- предприятието не е свързано с друго предприятие (вж. стр. 21: „Свързано предприятие ли съм?“). Наред с другите неща, това означава, че правата на глас на предприятието в другото предприятие (или обратно) не надвишават 50 %.

На стр. 25 са представени примери с непреки партньори.

Установяване на данните, които трябва да се вземат под внимание (член 6, параграфи 2 ,3 и 4)

По отношение на предприятия-партньори предприятието, подложено на оценка за МСП, трябва да добави пропорционална част от числеността на персонала и от финансовите данни на своя партньор към своите собствени данни, когато определя дали отговаря на критериите за получаване на статут на МСП. Тази пропорционална част ще отразява притежавания процент акции или права на глас, в зависимост от това коя от двете стойности е по-висока.

Например, ако едно предприятие има дял от 30 % в друго предприятие, то добавя 30 % от числеността на персонала, от оборота и от баланса на предприятието-партньор към своите собствени данни. Ако има няколко предприятия-партньори, същият тип изчисление трябва да се направи за всяко от тях, което се намира надолу по веригата по отношение на предприятието, подложено на оценка за МСП.

Освен това трябва да бъдат отчетени пропорционалната част от данните на дадено предприятие, което е свързано с някой от партньорите на предприятието, подложено на оценка за МСП. Данните на партньор на партньора на въпросното предприятие не се вземат под внимание (вж. примери 2, 6 и 7 на стр. 26).

Могат да се изискват данни за всеки отделен случай (например консолидиране по дялов капитал), за да се установят връзките между предприятието, което трябва да се оцени, и потенциалните предприятия-партньори или свързани предприятия.

Случай на публични органи (член 3, параграф 4)

Дадено предприятие не е МСП съгласно дефиницията, ако 25 % или повече от капитала му или от правата на глас са пряко или непряко притежавани или контролирани, съвместно или поотделно, от един или повече публични органи. Причината за тази разпоредба е, че публичната собственост може да дава на такива предприятия някои предимства, а именно финансови, пред предприятията, финансирани с частен капитал. Освен това често не е възможно да се изчислят съответният персонал и финансовите данни на публичните органи.

Това правило не важи за инвеститорите, посочени на стр. 17, като университети или автономни местни органи, които съгласно националното законодателство имат статута на публичен орган. Общото участие на такива инвеститори в едно предприятие може да бъде не повече от 50 % от правата на глас в него. Ако те са над 50 %, предприятието не може да се счита за МСП.

Как се изчисляват данните на предприятията-партньори?

(Представените по-долу проценти са само с илюстративна цел. Повече примери можете да намерите на стр. 25–31).

Моето предприятие А притежава 33 % от В и 49 % от Г, докато В притежава 25 % от моето предприятие.

За да изчисля моите данни за числеността на персонала и финансовите показатели, добавям съответните проценти от данните за В, В и Г към моите общи данни.

Общо за моето предприятие = 100 % от А + 25 % от В + 33 % от В + 49 % от Г

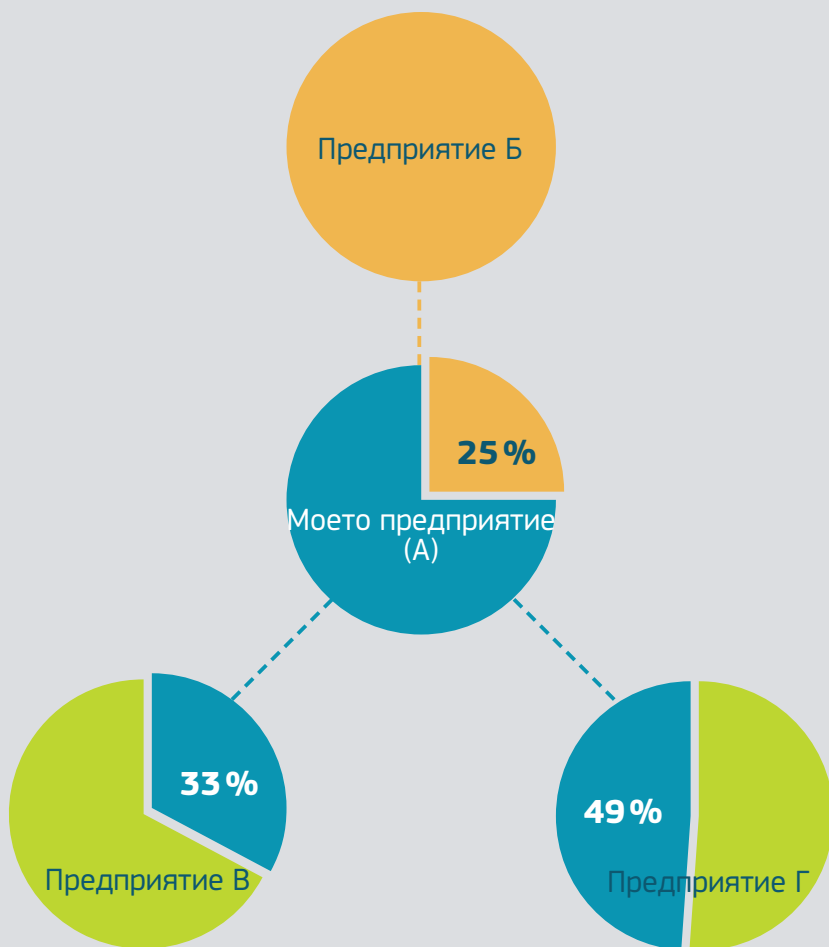
Общо
за моето
предприятие

25 % от В

100 % от А

33 % от В

49 % от Г

Свързано предприятие ли съм? (член 3, параграф 3)

Свързаните предприятия са онези, които образуват група чрез пряк или непряк контрол върху мнозинството от правата на глас в дадено предприятие от страна на друго или чрез възможността да упражняват господстващо влияние върху дадено предприятие.

Дефиниция

Две или повече предприятия са свързани, когато между тях съществува коя да е от следните връзки:

- едно предприятие притежава мнозинството от правата на глас на акционерите или на съдружниците в друго предприятие;
- едно предприятие има правото да назначава или освобождава мнозинството от административните, управленските или контролните органи на друго предприятие;
- между предприятията съществува договор или в учредителния акт или в устава на едно от тях съществува разпоредба, даваща правото на едното да упражнява господстващо влияние върху другото;
- по силата на договор едно предприятие може да упражнява едноличен контрол върху мнозинството от броя на гласовете на акционерите или на съдружниците на другото.

Типичен пример на свързано предприятие е изцяло притежавано дъщерно дружество.

В случай че възникне такъв вид връзка чрез собствеността на едно или повече физически лица (действащи съвместно), участващите предприятия се считат за свързани, ако те осъществяват дейност на един и същ или на съседни пазари ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁾ Вж. речника за повече информация.

Какво е положението при франчайзинговите предприятия?

Две предприятия, свързани с франчайз, не са задължително свързани. Това зависи от условията във всеки отделен договор за франчайз. Ако договорът за франчайз създава една от четирите посочени по-горе връзки, предприятията се считат за свързани.

Едно и повече физически лица, действащи съвместно

Общо за моето предприятие = 100 % от А + 100 % от Б

Установяване на данните, които трябва да се вземат под внимание (член 6, параграфи 2, 3 и 4)

По отношение на свързаните предприятия 100 % от данните за свързаното предприятие трябва да се добавят към онези на предприятието, подложено на оценка за МСП, за да се определи дали то е под таваните за числеността на персонала и за финансовото състояние.

Как се изчисляват данните на свързаните предприятия?

(Представените по-долу проценти са само с илюстративна цел. Повече примери можете да намерите на стр. 25–31).

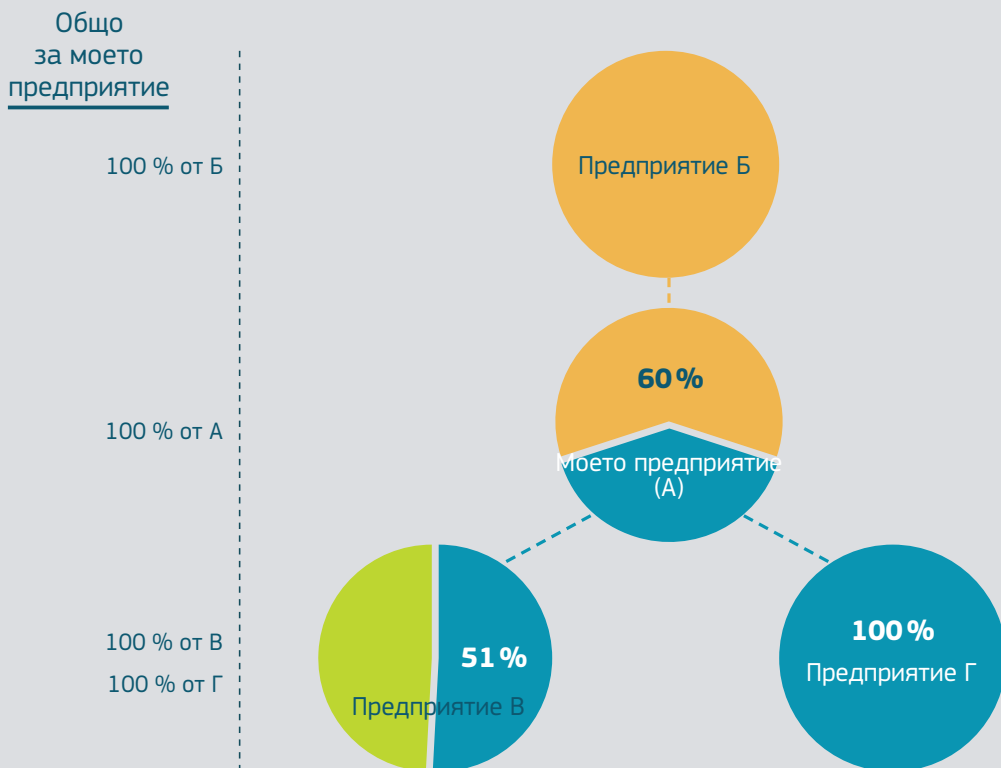
В повечето държави членки по закон такива предприятия трябва да изготвят консолидирани отчети или да бъдат включени чрез пълно консолидиране в отчетите на друго предприятие.

Когато едно предприятие не изготвя консолидирани отчети и предприятието, към което то е свързано, също има връзка с други предприятия (партньор на свързано предприятие), предприятието, подложено на оценка за МСП, трябва да добави 100 % от данните на всички свързани предприятия и пропорционална част от данните на предприятията-партньори.

Моето предприятие А притежава 51 % от В и 100 % от Г, докато В притежава 60 % от моето предприятие.

Тъй като участието във всеки случай е над 50 %, аз добавям по 100 % от данните на всяко едно от съответните четири предприятия, когато изчислявам моите данни за числеността на персонала и финансовите показатели.

Общо за моето предприятие = 100 % от А + 100 % от В + 100 % от В + 100 % от Г

Обобщение: кои данни следва да се отчитат?

Независимо дали едно предприятие изготвя консолидирани отчети или не, данните, които в крайна сметка следва да се вземат под внимание, следва да включват данните на:

- всяко дружество партньор на предприятието, подложено на оценка за МСП;
- всяко дружество, свързано с предприятието, подложено на оценка за МСП;
- всяко дружество, свързано с някой от партньорите на предприятието, подложено на оценка за МСП;
- всяко дружество, свързано с някое от свързаните дружества на предприятието, подложено на оценка за МСП;
- всеки партньор на някое от дружествата, свързани с предприятието, подложено на оценка за МСП;

Връзките между партньори на партньори не се вземат под внимание.

На стр. 25–31 са представени примери за изчисляване на данните при по-сложни ситуации.

Какво се прави с данните на партньор на партньора на дадено предприятие?

За да се избегнат сложните и безкрайни изчисления, дефиницията включва правилото, съгласно което, ако едно предприятие-партньор има други партньори, трябва да се вземат под внимание само данните за този (тези) партньор(и), **който (които) се намира(т) непосредствено нагоре или надолу по веригата** (вж. член 6, параграф 2 на стр. 43 и пример 2 на стр. 26).

Какво става, ако даден партньор на предприятието, подложено на оценка за МСП, е свързан с друго предприятие?

В този случай 100 % от данните за свързаното предприятие трябва да се включат в данните на предприятието-партньор на предприятието, подложено на оценка за МСП (вж. стр. 21: „Свързано предприятие ли съм?“).

Следва да се използва процент, равен на участието на предприятието-партньор (вж. член 6, параграф 3 на стр. 43 и стр. 22: „Как се изчисляват данните на свързаните предприятия“).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Европейската комисия счита, че дефиницията за МСП е важен инструмент за осъществяване на ефективни мерки и програми в подкрепа на развитието и успеха на МПС. Затова тя приканва държавите членки заедно с Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд да я прилагат възможно най-широко.

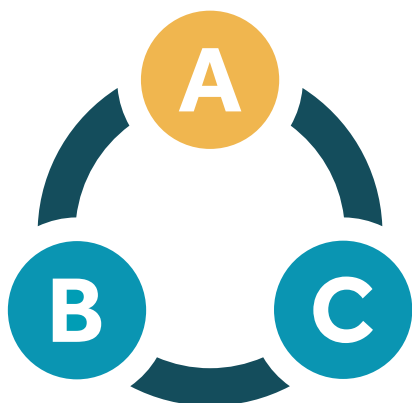
Комисията се надява, че настоящото преработено ръководство ще бъде полезно за МСП и че голям брой предприятия ще се възползват от мерките, въведени от европейските, националните, регионалните и местните органи в съответствие с тази дефиниция.

Не сте МСП? Все още има възможност за подкрепа.

Въпреки че настоящото ръководство е предназначено за МСП, има голям брой мерки за финансиране и програми за подпомагане, достъпни за предприятия, които не отговарят на критериите за получаване на статут на МСП.

Уебсайтът „Вашата Европа“ предоставя информация относно програмите за финансиране и ще Ви насочи към съответните бюра за регистрация, когато е приложимо и има такива.

<http://europa.eu/!RT38Ny>

Дефиницията за МСП може да претърпи по-нататъшни подобрения и, ако е необходимо, през следващите години Комисията ще я адаптира, като вземе предвид опита и икономическото развитие в Европейския съюз.

Текстът на препоръката на Комисията от 2003 г. и примерната декларация са приложени от стр. 40 нататък.

Пример 1 Ситуация

Връзка с двама партньори

Моето предприятие А е свързано с предприятие Б чрез дял от 60 %, който Б притежава в моето предприятие.

Но Б има също така две предприятия-партньори, В и Г, с дял в него съответно 32 % и 25 %.

Изчисление

За да изчисля данните си, трябва да добавя 100 % от данните на Б плюс 32 % от данните на В и 25 % от данните на Г към данните на собственото си предприятие.

Общо за моето предприятие = 100 % от А + 100 % от Б + 32 % от В + 25 % от Г

Общо
за моето
предприятие

32 % от В
25 % от Г

100 % от Б

100 % от А

Пример 2 Ситуация

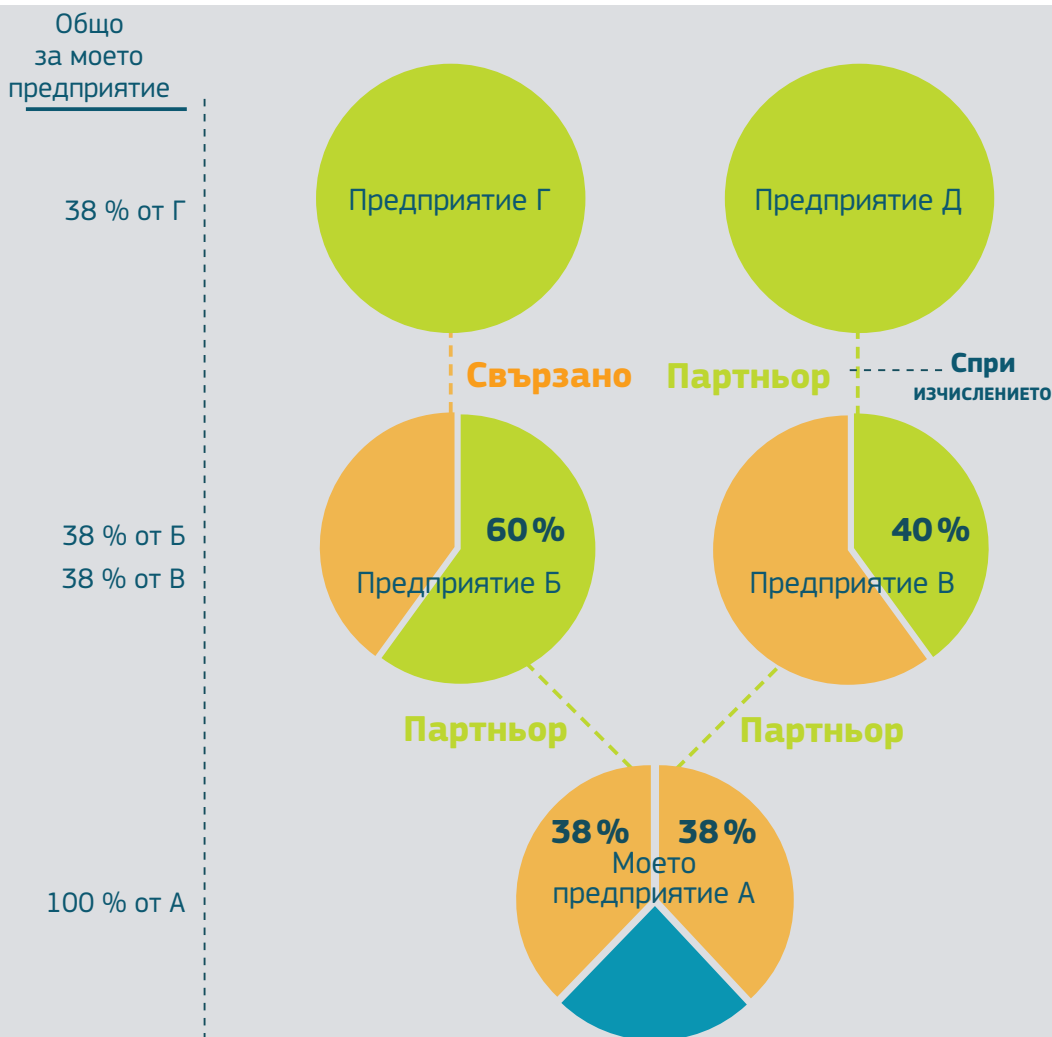
Предприятия Б и В са партньори на моето предприятие А, тъй като всеки от тях притежава дялове от по 38 % в моето предприятие. Но Б е свързано и с Г чрез дял 60 %, а В и Д са партньори (дял 40 %).

Непряк партньор и свързано предприятие

Изчисление

За да изчисля данните си, към данните за моето предприятие трябва да добавя, от една страна, 38 % от кумулираните данни на Б и Г (защото Б и Г са свързани), а от друга, само 38 % от данните на предприятие В. Не трябва да вземам под внимание данните на Д, защото това предприятие-партньор не се намира непосредствено нагоре по веригата от моето предприятие (вж. стр. 19: „Установяване на данните, които трябва да се вземат под внимание“).

Общо за моето предприятие = 100 % от А + 38 % от (Б + Г) + 38 % от В

Пример 3 Ситуация

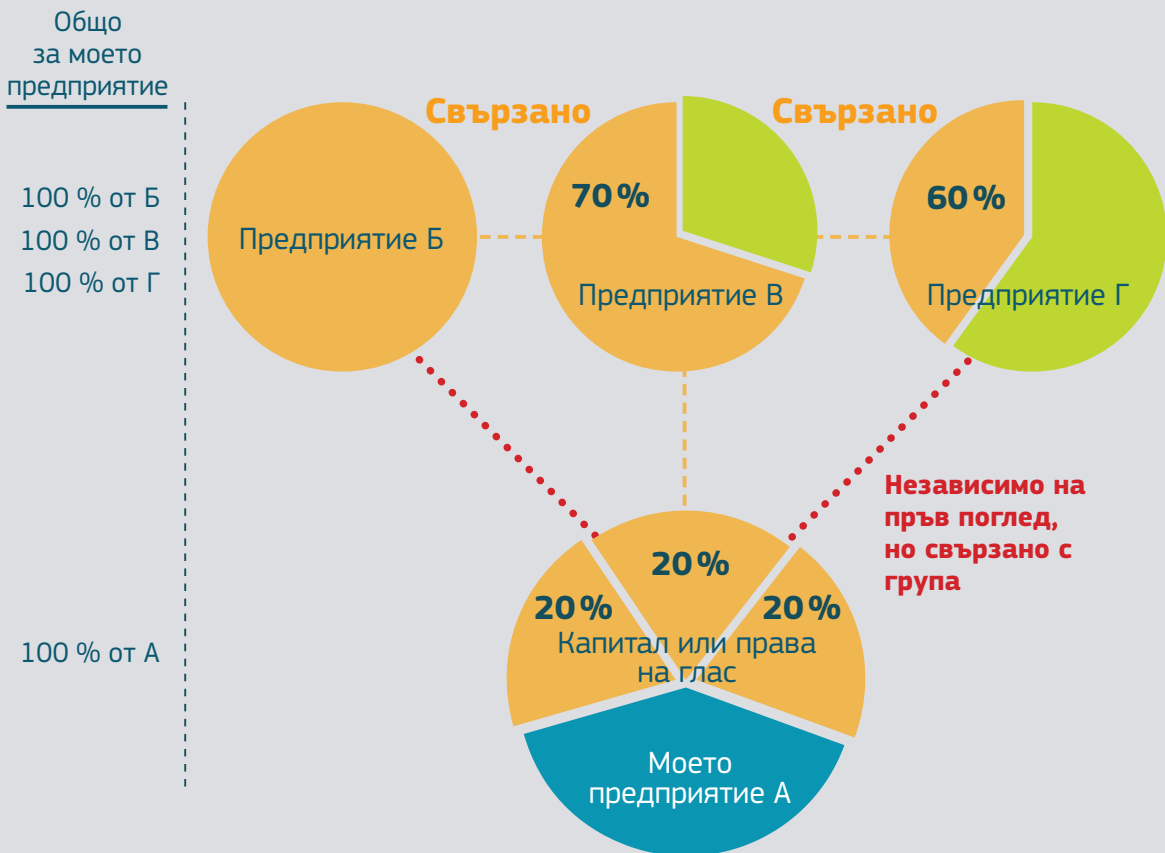
Моето предприятие А има три инвеститора — Б, В и Г, всеки с дял от 20 % от моя капитал или правата на глас. Тези инвеститори са свързани помежду си, формирайки група от свързани предприятия: Б притежава дял от 70 % във В, а В притежава дял от 60 % в Г.

Група от свързани предприятия

Изчисление

При изчисляване на данните си, на пръв поглед моето предприятие А би останало независимо, тъй като всеки инвеститор притежава по-малко от 25 % от него. Но тъй като Б, В и Г са свързани помежду си, като група те притежават 60 % от моето предприятие. Затова трябва да добавя 100 % от данните на Б, В и Г към данните на моето собствено предприятие.

Общо за моето предприятие = 100 % от А + 100 % от Б + 100 % от В + 100 % от Г

Пример 4 *Ситуация*

Публични и/или институционални партньори, които са освободени от изчислението

Б, В и Г са все партньори на моето предприятие А, съответно чрез дялове от 25 %, 30 % и 25 %. Обаче Б е университет, а Г е институционален инвеститор, като не са свързани помежду си, и притежават поотделно не повече от 50 % от гласовете в моето предприятие. Те са включени в списъка на изключенията (член 3, параграф 2, букви а)–г) от препоръката) и поради това техните данни не се включват в изчислението.

Изчисление

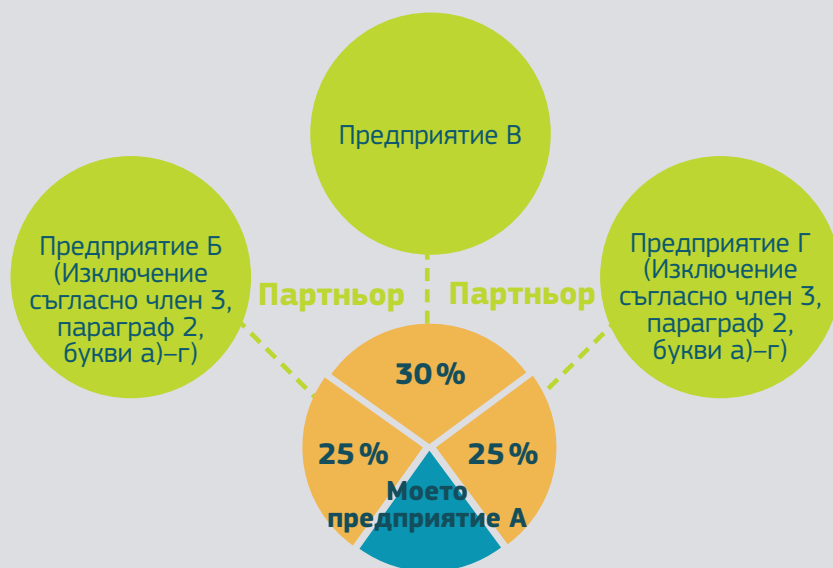
За да изчисля данните си, трябва да включа само 100 % от моите собствени данни и 30 % от данните на предприятие В.

Общо за моето предприятие = 100 % от А + 30 % от В

Общо
за моето
предприятие

30 % от В

100 % от А

Пример 5 Ситуация

Свързани публични и/или институционални партньори, които не са освободени от изчислението

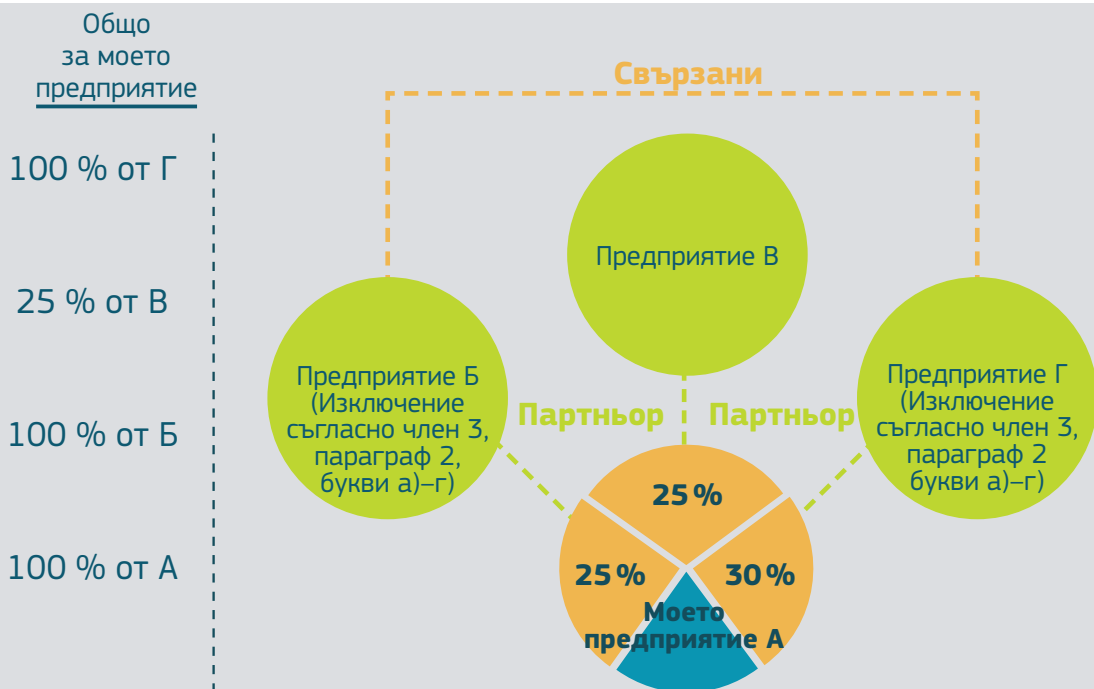
Б, В и Г са все партньори на моето предприятие А, съответно чрез дялове от 25 %, 25 % и 30 %. Въпреки че Б е университет, а Г е публична инвестиционна корпорация, те са свързани помежду си и техният комбиниран дял от гласовете в моето предприятие е 55 % и той следователно надвишава прага от 50 % за изключенията. Затова техните данни трябва да бъдат включени в изчислението.

Изчисление

За да изчисля данните си, трябва да включа 100 % от моите собствени данни, 25 % от данните на В, както и делът от 55 %, който Б и Г притежават съвместно от капитала/гласовете в моето предприятие. Тъй като обаче Б и Г притежават съвместно 55 % от гласовете, аз трябва да добавя 100 % от техните данни.

Забележка: ако и двете свързани образувания са публични органи или са свързани с публични органи, тогава моето предприятие няма да може да получи статут на МСП (вместо това ще се прилага член 3, параграф 4 от приложението към препоръката).

Общо за моето предприятие = 100 % от А + 100 % от Б + 25 % от В + 100 % от Г

Пример 6 *Ситуация*

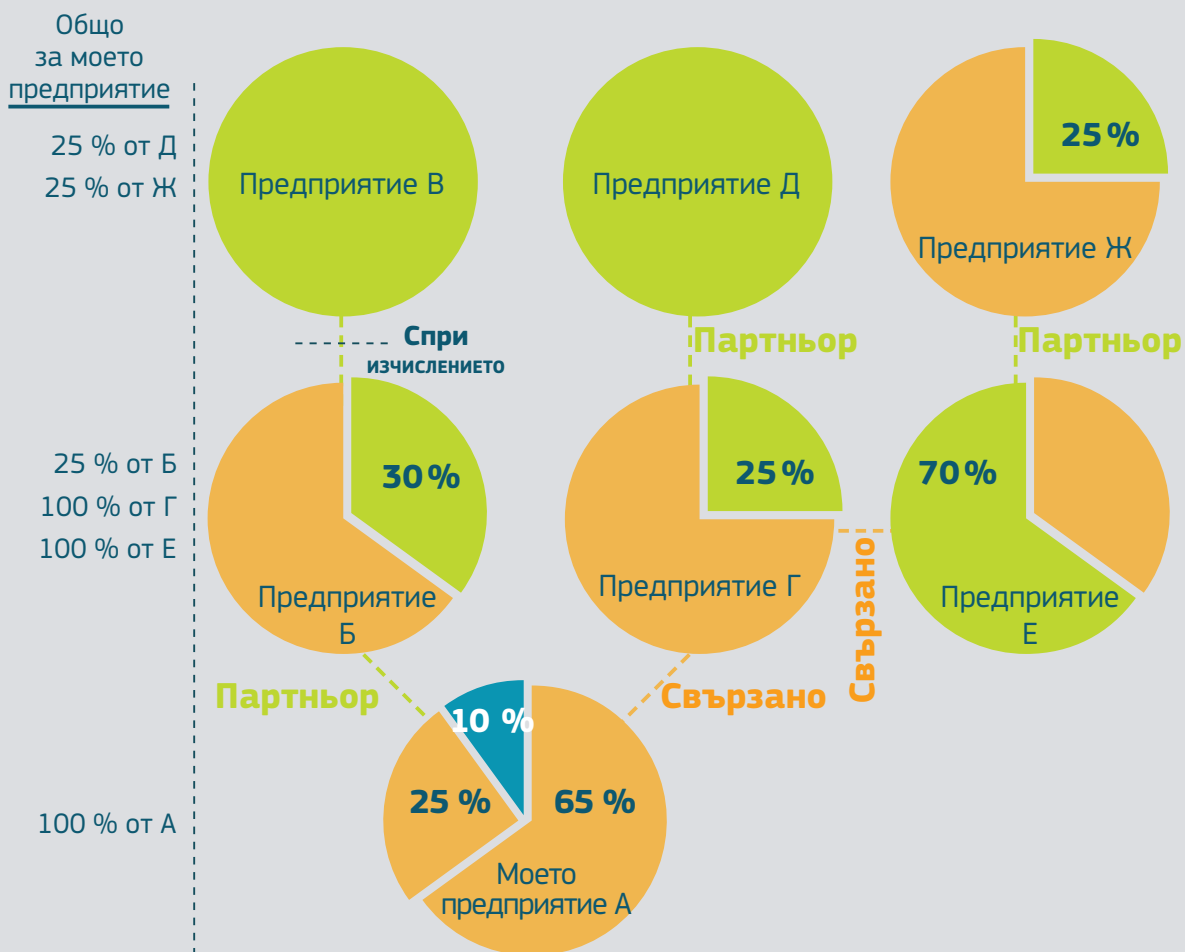
Партньори и партньори на свързани предприятия

Предприятие Б е партньор на моето предприятие А чрез дял от 25 %. Предприятие В е партньор на предприятие Б чрез дял от 30 %. Освен това моето предприятие А е свързано с предприятие Г чрез дял от 65 %. Предприятие Д пък е партньор на предприятие Г чрез дял от 25 %. Предприятие Г има свързано дружество, което от своя страна има партньор.

Изчисление

Трябва да се вземат под внимание пропорционалната част от данните на всички предприятия, които са партньори на предприятието, което ще се оценява, както и на партньорите на всяко свързано предприятие. Не се вземат под внимание обаче данните на партньор, който е партньор на предприятието, което ще се оценява.

Общо за моето предприятие = 100 % от А + 25 % от Б + 100 % от Г + 25 % от Д + 100 % от Е + 25 % от Ж

Пример 7 Ситуация

Моето предприятие има партньори и свързани предприятия, които на свой ред също имат партньори и свързани предприятия.

По-сложна структура на собствеността

Изчисление

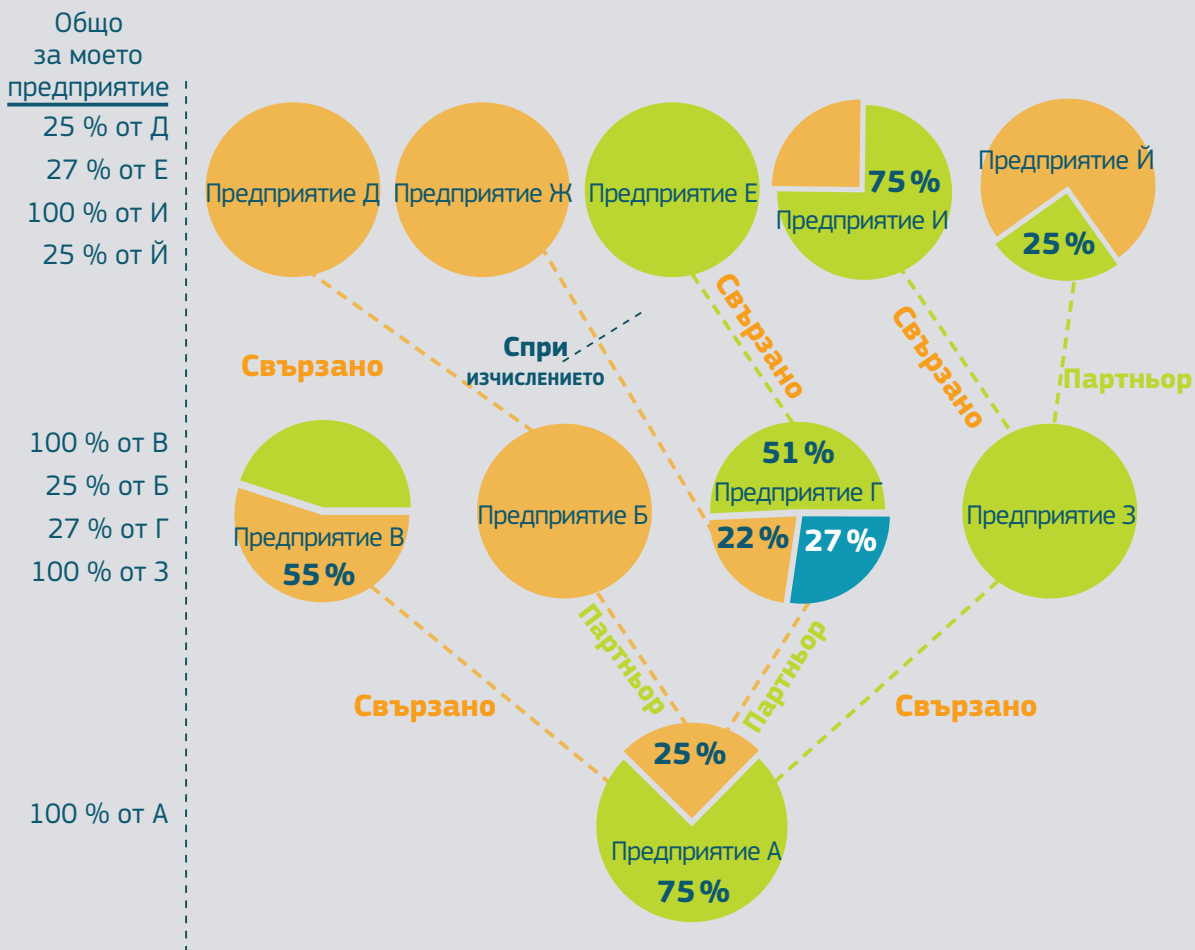
Данните за предприятията, свързани с моето предприятие, се вземат предвид на 100 %.

Данните на предприятията, които са партньори на моето предприятие, или на тези, които са партньори на предприятие, свързано с моето, се вземат предвид пропорционално на собствеността на това партньорско предприятие.

Данни за предприятия, свързани с моите предприятия-партньори или свързани с тях предприятия, също трябва да се вземат предвид.

Данните на партньор на партньорско предприятие обаче не се вземат предвид.

$$\text{Общо за моето предприятие} = 100\% \text{ А} + 100\% \text{ В} + 27\% (\text{Г} + \text{Е}) + 25\% (\text{Б} + \text{Д}) + 100\% (\text{З} + \text{И}) + 25\% \text{ Й}$$

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЛОЖИМАТА ПОНАСТОЯЩЕМ ДЕФИНИЦИЯ ЗА МСП И РЪКОВОДСТВОТО ЗА ПОТРЕБИТЕЛЯ

През 1996 г. беше въведена първата обща за ЕС дефиниция за МСП (*Препоръка 96/280/ЕО на Комисията от 3 април 1996 г. относно дефиницията за малките и средните предприятия*).

През 2003 г. тя бе преработена, за да се отрази общото икономическо развитие и за да се разгледат специфичните трудности, с които се сблъскват МСП. Бяха проведени широки дискусии между Комисията, държавите членки, стопански организации и експерти, както и две открити консултации, и бяха представени становища и беше предоставена подкрепа за преразглеждането на дефиницията. В резултат на този процес беше приета *приложимата понастоящем версия на дефиницията за МСП*.

Дефиницията от 2003 г. е по-пригодена към различните категории МСП и отчита в по-голяма степен различните типове отношения между предприятията. Тя помага за насърчаването на иновациите и за поощряването на партньорските отношения, като в същото време гарантира, че обект на публичните програми са само предприятията, които наистина се нуждаят от подкрепа.

Направените през 2003 г. промени в дефиницията за МСП включват основно:

- актуализация на праговете, за да се отразят развитието в цените и производителността;
- определяне на финансови прагове за все по-големия брой микропредприятия, за да се насърчи приемането на мерки, насочени към специфичните проблеми, с които се сблъскват микропредприятията, особено във фазата на започването на дейността си;

- улесняване на капиталовото финансиране за МСП чрез осигуряване на благоприятно третиране на някои инвеститори като регионални фондове, дружества за рисков капитал и бизнес-анжели, както и на малки местни автономни органи (за повече информация вж. стр. 17);

- насърчаване на иновациите и подобряване на достъпа до изследвания и разработки, като се позволява на университети и изследователски центрове с нестопанска цел да имат финансово участие в МСП (за повече информация вж. стр. 17);

- вземане под внимание на различните отношения между предприятията.

По същество приложимата понастоящем дефиниция отчита способността на МСП да разчитат на външни финанси. Например предприятия, които са свързани с други предприятия, разполагащи с големи финансови ресурси, надхвърлят таваните и съответно няма да получат статут на МСП.

ГД „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“ следи редовно за прилагането на дефиницията за МСП. Въз основа на резултатите от оценките, извършени през 2006 г. и 2009 г., през 2012 г. беше проведено независимо проучване относно прилагането на практика на дефиницията за МСП.

Относително незначителните промени, настъпили в демографията на МСП след 2003 г., политиката за „по-малко и по-целенасочена държавна помощ“ и становищата на мнозинството от заинтересованите страни не оправдават затрудненията, които биха възникнали от всяка съществена промяна в дефиницията. Съответно изводът от проучването от 2012 г.

беше, че понастоящем няма необходимост от основно преработване на дефиницията за МСП.

В рамките на проучването като препоръки беше предложено да се включат разяснения на приложението на определени правила, например чрез допълнителни насоки или чрез актуализиране на съществуващото ръководство за потребителя относно дефиницията за МСП. За тази цел през 2013—2014 г. беше извършена оценка на ръководството за потребителя.

Настоящият документ отразява заключенията и предложенията, направени в рамките на тази оценка.

РЕЧНИК

Бизнес ангел: Бизнес ангели са частни лица, които или самостоятелно инвестират собствени финансови средства в МСП, или инвестират като група, като обикновено единият от ангелите в групата поема водеща роля. Ангелите обикновено нямат родствена връзка с предприятието и вземат решението за инвестициите самостоятелно, вместо посредством независим ръководител. Водещият ангел в групата или ангелът, който инвестира самостоятелно, обикновено ще следи развитието на инвестицията, след като тя бъде направена, като наблюдава и предоставя под формата на менторска помощ своите познания, опит и подкрепа на дружеството — получател на инвестицията¹¹.

Господстващо влияние: По смисъла на член 3, параграф 3 съществува презумпция, че е налице „господстващо влияние“, когато върху оперативните и финансовите политики на дадено предприятие се оказва влияние според желанията на друго предприятие.

Понятието за „предприятие“, което упражнява господстващо влияние, включва публични органи, частни лица (независимо от правната им форма), както и физически лица.

Могат да се посочат следните примери за връзки, оказващи господстващо влияние (въз основа на Консолидирано юрисдикционно известие на Комисията съгласно Регламент (ЕО)№ 139/2004 на Съвета относно контрола върху концентрациите между предприятия):

→ акционер, който има право на вето върху стратегическите решения на предприятието, въпреки че този акционер няма правомощието сам да налага такива решения. Правата на вето трябва да бъдат свързани със стратегически решения по отношение на търговската/финансовата политика и

поради това трябва да превишават правата на вето, които обикновено се предоставят на миноритарни акционери, за да се защитят техните финансови интереси като инвеститори в предприятието. Правата на вето, които обикновено биха могли да предоставят контрол, включват решения по въпроси, свързани например с бюджета, бизнес плана, големи инвестиции или назначаването на висши ръководители;

→ дори в случай на миноритарно дялово участие, едноличен контрол може да се получи на правна основа в ситуации, в които към това дялово участие са прикрепени специфични права (т.е. преференциални акции, придружени със специални права, позволяващи на миноритарния акционер да определя стратегическото търговско поведение на целевото дружество, например правото да назначава повече от половината членове на надзорния съвет или на административния съвет);

→ право, придобито въз основа на дългосрочни договори, води до контрол над управлението и ресурсите на предприятието, както в случая на придобиване на акции или активи (например организационните договори, сключени по силата на националното дружествено право и други видове договори, например под формата на споразумения за лизинг на търговската дейност, както и за предоставяне на контрол върху управлението и ресурсите на купувача, независимо от факта, че имуществените права или акциите не се прехвърлят);

→ важни дългосрочни споразумения за доставки или кредити, предоставяни от доставчиците или клиентите, съчетани със структурни връзки, могат също да дават права с решаващо влияние.

Действащи съвместно: В контекста на връзките чрез физически лица съгласно член 3, параграф 3 от приложението към Препоръката относно дефиницията за МСП, наличието на семейни връзки е счтено като достатъчно условие, за да се заключи, че физическите

¹¹ „Докладна председателна на експертната група по трансгранично свързване на иновативни дружества с подходящи инвеститори“, стр. 15 — <http://bookshop.europa.eu/bg/report-of-the-chairman-of-the-expert-group-on-the-cross-border-matching-of-innovative-firms-with-suitable-investors-pbNB3212296/?CatalogCategoryID=C5gKABstvc0AAAEjZJY4e5L>

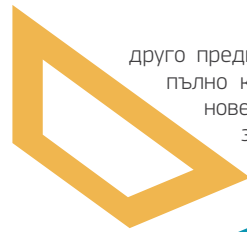
лица действат съвместно¹². Освен това физически лица, които съгласуват поведението с цел да упражнят влияние върху търговските решения на съответните предприятия, което изключва възможността тези предприятия да се считат за икономически независими едно от друго, следва да се разглеждат като действащи съвместно

по смисъла на член 3, параграф 3, четвърта алинея от приложението към препоръката, независимо дали съществуват договорни отношения между тези лица¹³.

Институционални инвеститори: Европейската комисия не дефинира официално понятието „институционални инвеститори“. Обикновено за инвеститори се приемат лица, търгуващи с големи обеми ценни книжа от името на голям брой отделни малки инвеститори и които не участват пряко в управлението на дружествата, в които инвестират. Понятието „институционални инвеститори“ се отнася основно за застрахователни дружества, пенсионни фондове, банки и инвестиционни дружества, които събират спестявания и предоставят финансиране на пазарите, но понятието също така се прилага за други видове институционализирани структури, разполагащи с големи финансови средства (например дарителски фондове, фондации и др.). Обикновено те имат значителни активи и са опитни инвеститори¹⁴.

Консолидиране

Пълно консолидиране — предприятията, които са включени в консолидираните отчети на .....

друго предприятие посредством пълно консолидиране, обикновено се считат за свързани предприятия.

Метод на пропорционално консолидиране — обикновено се използва за консолидирането на съвместно контролирано предприятие. Счетоводният баланс на всяка консолидираща страна включва нейния дял от активите, които тя контролира съвместно, и нейния дял от пасивите, за които тя носи съв-

местна отговорност. Отчетът за приходите и разходите включва нейния дял от приходите и разходите на съвместно контролираното предприятие. Тези предприятия, които не са включени в консолидираните отчети на друго предприятие посредством пропорционално консолидиране, обикновено се считат за предприятия-партньори. Трябва да се представят отделни, самостоятелни финансови отчети за тях.

Консолидиране по метода на дяловия капитал — първоначално една капиталова инвестиция се отбелязва като разход и впоследствие се коригира, за да се отрази делът на инвеститора от нетната печалба или загуба на свързаното предприятие. Тези предприятия, които са включени в консолидираните отчети на друго предприятие по метода на дяловия капитал, обикновено се считат за предприятия-партньори и за тях трябва да предоставят също и самостоятелни финансови отчети.

Оценка на съответни данни: декларация, включваща добросъвестна оценка (под формата на бизнес план), изготвена в хода на финансовата година. Този бизнес план следва да обхваща целия период (финансови години) докато субектът генерира оборот.

Бизнес планът следва да включва като минимални изисквания финансови прогнози относно отчета за приходите и разходите, счетоводен баланс и прогнозни изчисления за

¹² Дело C-8 Nordbrandenburger Umesterungs Werke NUW, ОВ L 353, 13.12.2006 г., стр. 60.
¹³ C-110/13 HaTeFo GmbH/Finanzamt Haldensleben, ОВ C 112, 14.4.2014 г., стр. 15.
¹⁴ COM(2007) 853 final.

числеността на персонала на дружеството, заедно с изложение на основната дейност на дружеството и очакваната му позиция на пазара. Документът трябва да има дата и да бъде подписан от лице, което има право да представлява дружеството“.

Рисков капитал

Рисков капитал — обикновено се предоставя с цел финансиране на предприятия, които са много малки, намират се на ранен етап от своето стопанско развитие, но същевременно притежават значителен потенциал за растеж и експанзия. Освен това фондовете за рисков капитал предоставят на предприятията ценен експертен опит и познания, делови контакти, добавена стойност за активите от дадена търговска марка и стратегически съвети. Чрез предоставянето на финансиране и съвети на тези предприятия фондовете за рисков капитал стимулират икономическия растеж, допринасят за създаването на работни места и набирането на капитал, насърчават създаването и експанзията на иновативни предприятия, увеличават инвестициите им в изследователска и развойна дейност и насърчават предприемачеството, иновациите и конкурентоспособността¹⁵.

Дружество за рисков капитал — Фондът за инвестиции на частен дялов капитал/рисков капитал е инструмент, който позволява да се извършват обединени инвестиции от няколко инвеститори в дялов капитал и ценните книжа, свързани с дялово участие (като квазидялов капитал), на дружества (дружества, в които се инвестира). Това обикновено са частни дружества, чиито акции не се котира на финансовите борси. Фондът може да бъде учреден като дружество или като сдружение без юридическа правосубектност, като например ограничено партньорство. По форма дружеството за частен дялов капитал/рисков капитал може да бъде или дружество, или ограничено партньорство: много малко от тях са регистрирани на фондовите пазари¹⁶. Дружествата за рисков капитал инвестират с намерението да участват в покачване на

стойността на акциите чрез печелившо излизане (т.е. продажба на акциите). Това трябва да бъде посочено в устава.

Дружествата за корпоративен рисков капитал са обикновени дружества (например във фармацевтичния, транспортния, енергийния сектор и др.), които избират като допълнителна дейност да инвестират финансови средства в друго дружество (обикновено новообразувано дружество), осъществявайки същевременно своята основна дейност. Поради това те не принадлежат към видовете инвеститори, разгледани в контекста на член 3, параграф 2. Тази обосновка се подкрепя от Регламент (ЕС) 345/2013¹⁷ относно европейските фондове за рисков капитал, съгласно който за корпоративния рисков капитал не може да се използва обозначението „Европейски фонд за рисков капитал“ (EuVECA).

Стопанска дейност: Съгласно член 1 от препоръката статутът на МСП зависи преди всичко от стопанската дейност на съответното лице, независимо от неговата правна форма. Поради това МСП могат да бъдат самостоятелно заети лица, семейни предприятия, занимаващи се със занаятчийски или други дейности, както и сдружения и асоциации, обичайно занимаващи се със стопанска дейност. По принцип всяка дейност, която включва предлагането на стоки или услуги на определен пазар срещу възнаграждение или която е свързана с финансов интерес, се счита за стопанска дейност.

Следните дейности не се считат за стопански дейности:

- дейности, които не водят до някакъв вид парично възнаграждение (например безвъзмездни средства, субсидии и дарения); или
- дейности, за които не съществува определен/пряк пазар; или
- дейности, за които получените доходи не се различават от личните доходи на членовете или акционерите¹⁸.

¹⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0345&from=BG> Регламент (ЕС) № 345/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно европейските фондове за рисков капитал

¹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:520075C1719:EN:HTML>

¹⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32013R0345>

¹⁸ 20 правила за участие в Седмата рамкова програма, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/fp7/100581/fp7-verification-rules_EN.pdf

Съседен/съответен пазар: Съседни пазари или тясно свързани съседни пазари са пазари, при които продуктите или услугите се допълват взаимно или те принадлежат към асортимент от продукти, който по принцип се купува от една и съща група клиенти за една и съща крайна употреба¹⁹. Вертикалните отношения в рамките на една верига за създаване на стойност следва също да се вземат под внимание. Приема се, че съответният пазар обхваща „всички продукти и/или услуги, които

са считат за взаимозаменяеми или заместващи от потребителя поради характеристиките на продуктите, техните цени и целта на тяхната определена употреба“. Обстоятелствата, свързани с предлагането, също могат да имат значение и резултатът от тълкуването зависи от характера на конкретния случай, свързан с конкуренцията, който се разглежда. Поради това всеки случай следва се разглежда самостоятелно и в своя конкретен контекст²⁰.

¹⁹ Вж. също Насоки за оценяване на нехоризонтални сливания (ОВ С 256, 18.10.2008 г., стр. 6).

²⁰ Известие на Комисията относно определянето на съответния пазар по смисъла на общностното право на конкуренция (ОВ С 372, 9.12.1997 г., стр. 5).

ПРИЛОЖЕНИЯ

Преводът на консолидираните текстове, които се съдържат в приложението, е направен за целите на настоящото ръководство.

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

от 6 май 2003 г.

относно дефиницията на микропредприятията, малките и средните предприятия

(нотифицирано под номер C(2003) 1422)

(Текст от значение за ЕИП)

(2003/361/ЕО)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

Като взе предвид Договора за създаването на Европейската общност и в частност член 211, второ тире от него,

като има предвид, че

(1) В доклад, представен пред Съвета през 1992 г. по искане на Съвета по промишленост, проведен на 28 май 1990 г., Комисията предложи да се ограничи използването на общностно ниво на множество различни дефиниции за малките и средните предприятия, Препоръка на Комисията 96/280/ЕО от 3 април 1996 г. относно дефиницията на малките и средните предприятия се основава на идеята, че наличието на различни дефиниции на ниво Общност и на национално ниво може да доведе до непоследователност. Според логиката на единния пазар без вътрешни граници, третирането на предприятията трябва да се базира на набор от общи правила. Следването на такъв подход е още по-необходимо с оглед на широкото взаимодействие между националните и общностните мерки в подкрепа на микропредприятията, на малките и на средните предприятия (МСП), например във връзка със структурните фондове или с изследванията. Това означава, че трябва да се избягват ситуации, в които Общността съсредоточава действията си върху дадена категория МСП, а държавите-членки – върху друга. Освен това, бе сметнено, че прилагането на една и съща дефиниция от Комисията, държавите-членки, Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) би повишило последователността и ефективността на насочените към МСП политики, а оттам би ограничило риска за нарушаване на конкуренцията.

(2) Препоръка 96/208/ЕО бе приложена широко от държавите-членки, а съдържателята се в приложението към нея дефиниция беше възприета в Регламент (ЕО) № 70/2001 на Комисията от 12 януари 2001 г. за приложението на членове 87 и 88 от Договора за ЕО за държавните помощи за малките и средните предприятия. Отделно от необходимостта препоръка 96/280/ЕО да бъде адаптирана към икономическото развитие съгласно член 2 от приложението към нея, трябва да се обърне внимание на редица трудности в интерпретацията, появили се в процеса на прилагането и, както и на забележките,

получени от предприятията. С оглед на промените, които сега трябва да се направят в препоръка 96/280/ЕО и с цел постигане на яснота, е целесъобразно препоръката да бъде подменена.

(3) Трябва да се поясни, че съгласно членове 48, 81 и 82 от Договора, така както се тълкуват от Съда на европейските общности, като предприятие трябва да се разглежда всяко лице, независимо от неговата законова форма, занимаващо се със стопанска дейност, особено лица, занимаващи се със занаятчийска и друга дейност на индивидуална или семейна основа, сдружения или асоциации, занимаващи се обичайно със стопанска дейност.

(4) Критерият за брой на персонала („критерий за числеността на персонала“) остава без съмнение един от най-важните и трябва да се разглежда като основен; все пак, въвеждането на финансов критерий е необходимо, за да се обхване реалният мащаб и работа на дадено предприятие, както и позицията му спрямо неговите конкуренти. Не би било желателно обаче оборотът да се използва като единствен финансов критерий, тъй като предприятията в сектора на търговията и разпределянето, поради самия си характер, имат високи стойности на оборота от тези в производствения сектор. Затова критерият за оборота би трябвало да се комбинира с общия баланс, критерий, който отразява общото състояние на дадено предприятие, като се запазва възможността за надвишаване на един от двата критерия.

(5) Таваните за оборота се отнасят за предприятия, занимаващи се с различни видове стопанска дейност. С цел да не се ограничават ненужно ползата от приложението на дефиницията, тя трябва да се актуализира, за да се вземат под внимание промените както в цените, така и в производителността.

(¹) ОВ L 107, 30.04.1996 г., стр. 4.

(²) ОВ L 10, 13.01.2001 г., стр. 33

- (6) Що се отнася до тавана за общия баланс, при отсъствието на какъвто и да е нов елемент е оправдано да се запази подходът, при който таваните за оборота се умножават с коефициент, базиращ се на статистическото съотношение между двете променливи. Статистическата тенденция изисква да се направи по-голямо увеличение на тавана на оборота. Тъй като тази тенденция е различна в зависимост от категорията на големината на предприятието, целесъобразно е също коефициентът да се коригира така, че да отрази възможния най-добре икономическата тенденция и да не санкционира микропредприятията и малките предприятия по отношение на средните. Този коефициент е много близък до 1 в случая на микропредприятията и малките предприятия. Затова, за да се опростят нещата, за тези категории предприятия трябва да се избере една стойност за таваните на оборота и на общия баланс.
- (7) Тъй като в препоръка 96/280/ЕО финансовите тавани и таваните за броя на персонала представляват горни граници, държавите-членки, ЕИБ и ЕИФ могат да определят по-ниски тавани от тези на Общността, ако желаят да насочат мерките си към конкретна категория МСП. В интерес на административното опростяване, държавите-членки, ЕИБ и ЕИФ могат да използват един критерий – числеността на персонала – за реализацията на някои от своите политики. Това не се отнася обаче за различните правила в конкурентното право, където трябва да се използват и спазват и финансовите критерии.
- (8) След одобряването на Европейската харта за малките предприятия от Европейския съвет в Санта Мария да Фейра през юни 2000 г., категорията на микропредприятията – малки предприятия, които са особено важни за развитието на предприемачеството и заетостта, – също трябва да се дефинира по-добре.
- (9) За да се получи по-добро разбиране на реалната икономическа позиция на МСП и за да се извадят от тази категория групите предприятия, чиято икономическа мощ може да надвиши тази на предприятията, които наистина са МСП, трябва да се направи разграничение между различните типове предприятия, в зависимост от това дали те са независими, дали имат дялове, които не предполагат контролиращо положение (предприятия-партньори) или дали те са свързани с други предприятия. Запазва се настоящият лимит, отразен в препоръка 96/280/ЕО, за дял от 25 % , под който едно предприятие се счита за независимо.
- (10) За да се насърчи създаването на предприятия, капиталовото финансиране на МСП, развитието на селските райони и на местното развитие, предприятията могат да се считат за независими, въпреки че в тях има участие от 25 % или повече от страна на някои категории инвеститори, имащи положителна роля във финансирането на възникващи стопански субекти. Условието за тези инвеститори обаче не са били определяни досега. Случаят с „бизнес-ангелите“ (отделни лица или групи от лица, занимаващи се с обичайна дейност по инвестиции с рисков капитал) заслужава да бъде специално отбелязан, защото – в сравнение с другите инвеститори на рисков капитал – тяхната способност да предоставят уместни съвети на новите предприемачи е изключително ценна. Техните инвестиции в капиталово финансиране на предприятията също допълват дейността на компаниите за рисков капитал, тъй като те предоставят по-малки суми в един по-ранен етап от съществуването на предприятието.
- (11) С цел опростяване , в частност за държавите-членки и за предприятията, при дефиниране на свързаните предприятия, трябва да се ползват условията, заложиени в член 1 на директива на Съвета 83/349/ЕИО от 13 юни 1983 г., приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества, последно изменена с директива 2001/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, доколкото тези условия са подходящи за целите на настоящата препоръка. За да се засилят стимулите за инвестиции във финансирането на собствения капитал на МСП, беше въведена презумпцията за отсъствие на господстващо влияние върху въпросното предприятие, в съответствие с критериите на член 5, параграф 3 от директива на Съвета 78/660/ЕИО от 25 юли 1978 г., приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества, последно изменена с директива 2001/65/ЕО.
- (12) В подходящи случаи трябва да се вземат под внимание минаващите през физически лица отношения между предприятията, с цел да се гарантира, че само предприятията, които наистина се нуждаят от предимствата, предоставяни на МСП от различните правила или мерки в тяхна полза, наистина се възползват от тях. За да се сведе до минимум разглеждането на подобни ситуации, под внимание се вземат единствено взаимоотношенията между предприятия от съответния пазар или от съседите му пазари, като при необходимост се ползва дефиницията на Комисията за „съответен пазар“ от съобщение на Комисията относно дефиницията за „съответен пазар“ за целите на общностното конкурентно право.
- (13) За да се избегнат произволните разграничения между различните публични органи на дадена държава-членка и предвид нуждата от правна сигурност, се счита за необходимо да се потвърди, че предприятие на което 25 % или повече от капитала или от правата на глас се контролират от публичен орган, не е МСП.
- (14) За да се облекчи административната тежест за предприятията и за да се опрости и ускори административната обработка на случаите, за които се изисква статут на МПС, е целесъобразно да се позволи на предприятията да използват официални декларации, за да удостоверят някои от своите характеристики.

(¹) ОВ L 193, 18.7.1983 г., стр. 1.

(²) ОВ L 283, 27.10.2001 г., стр. 28.

(³) ОВ L 222, 14.8.1978 г., стр. 11.

(⁴) ОВ C 372, 9.12.1997 г., стр. 3.

- (15) Необходимо е да се определи в детайли съставът на персонала за целите на дефинирането на МСП. За да се стимулира развитието на професионалното обучение и на съчетаното с работата обучение, е желателно, при изчисляването на броя на персонала, да не се вземат под внимание стажантите и обучаемите с договор за професионално обучение. По същия начин не трябва да се броят периодите на отпуски по майчинство и за отглеждане на деца.
- (16) Различните типове предприятия, дефинирани според техните отношения с други предприятия, отговарят на обективно различни степени на интеграция. Затова е целесъобразно към всеки от тези типове предприятия да се прилагат различни процедури при изчисляване на стойностите, отразяващи тяхната дейност и икономическа мощ,

ПРЕПОРЪЧВА СЛЕДНОТО:

Член 1

1. Настоящата препоръка се отнася за дефиницията на микропредприятията, малките и средните предприятия, използвана в политиките на Общността, прилагани в нея и в Европейското икономическо пространство.
2. Държавите-членки, Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) се приканват:
  - а) да се придържат към Дял I от приложението в своите програми, насочени към средните и малките предприятия или към микропредприятията;
  - б) да предприемат необходимите действия с цел използването на класове според големината, посочени в член 7 на приложението, особено когато се отнася до контрола на използването от тяхна страна на финансовите инструменти на Общността.

Член 2

Посочените в член 2 на приложението тавани да се считат за максимални стойности. Държавите-членки, ЕИБ и ЕИФ могат да определят по-ниски тавани. При изпълнението на някои от своите политики те могат също така да решат да прилагат само критерия за численост на персонала, с изключение на областите, за които се отнасят различните правила за държавните помощи.

Член 3

Настоящата препоръка ще замени препоръка 96/280/ЕО считано от 1 януари 2005 г.

Член 4

Адресати на настоящата препоръка са държавите-членки, ЕИБ и ЕИФ.

От тях се изисква да информират Комисията до 31 декември 2004 г. относно мерките, които са взели във връзка с нея и не по-късно от 30 септември 2005 г. да я информират за първите резултати от изпълнението и.

Съставено в Брюксел, 6 май 2003 г.

За Комисията
Erkki LIIKANEN
Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

ДЯЛ I

**ДЕФИНИЦИЯ ЗА МИКРОПРЕДПРИЯТИЯ, МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ,
ВЪЗПРИЕТА ОТ КОМИСИЯТА***Член 1***Предприятие**

За предприятие се счита всяко лице, занимаващо се със стопанска дейност, независимо от неговата законова форма. По-специално това включва самостоятелно заети лица и семейни предприятия, занимаващи се със занаятчийски или други дейности, както и сдружения или асоциации, обичайно занимаващи се със стопанска дейност.

*Член 2***Тавани за численост на персонала и финансово състояние, определящи категориите предприятия**

1. Категорията на микропредприятията, малките и средните предприятия (МСП) се състои от предприятия, в които работят по-малко от 250 души и които имат годишен оборот, по-малък от 50 милиона евро, и/или общ годишен баланс, не по-голям от 43 милиона евро.
2. В рамките на категорията на МСП, като малко предприятие се дефинира такова, в което работят по-малко от 50 души и чийто годишен оборот и/или общ годишен баланс е не по-голям от 10 милиона евро.
3. В рамките на категорията на МСП, като микропредприятие се дефинира такова, в което работят по-малко от 10 души и чийто годишен оборот и/или общ годишен баланс е не по-голям от 2 милиона евро.

*Член 3***Видове предприятия, които се вземат предвид при изчисляване на числеността на персонала и финансовото състояние**

1. „Независимо предприятие“ е всяко предприятие, което не се класифицира като предприятие-партньор по смисъла на параграф 2 или като свързано предприятие по смисъла на параграф 3.
2. „Предприятия-партньори“ са всички предприятия, които не се класифицират като свързани предприятия по смисъла на параграф 3 и между които съществува следната връзка: едно предприятие (нагоре по веригата) притежава, самостоятелно или заедно с едно или повече свързани предприятия по смисъла на параграф 3, 25 % или повече от капитала или от броя на гласовете в друго предприятие (надолу по веригата).

Едно предприятие обаче може да се класифицира като независимо, т.е., като такова, което няма предприятия-партньори, дори и ако този праг от 25 % е достигнат или надминат от посочените по-долу инвеститори, при условие, че те не са поотделно или заедно свързани с въпросното предприятие по смисъла на параграф 3:

- a) публични инвестиционни корпорации, дружества за рисков капитал, лица или групи лица с обичайна дейност в областта на инвестициите с рисков капитал, които инвестират капитали в некотираните предприятия („бизнес-анжели“), при условие, че общата инвестиция на тези бизнес-анжели в едно и също предприятие е до 1 250 000 евро;
  - b) университети и изследователски центрове с нестопанска цел;
  - v) институционални инвеститори, включително регионални фондове за развитие;
  - г) автономни местни органи с годишен бюджет под 10 милиона евро и население, по-малко от 5000 жители.
3. „Свързани предприятия“ са тези, които имат коя да е от следните връзки помежду си:
    - a) едно предприятие притежава мнозинство от броя на гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;
    - b) едно предприятие има правото да назначава или освобождава мнозинството от членовете на административния, управленския или контролния орган на друго предприятие;
    - v) едно предприятие има правото да упражнява господстващо влияние върху друго по силата на сключен с него договор или на разпоредба в неговия учредителен акт или устав;
    - г) едно предприятие, което е акционер или съдружник в друго, контролира само, по силата на договор с други акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от броя на гласовете на акционерите или съдружниците в него.

Съществува презумпция, че не е налице господстващо влияние, ако посочените в алинея втора на параграф 2 инвеститори не участват пряко или непряко в управлението на въпросното предприятие, без да се нарушават правата им като акционери.

Предприятията, които имат кое да е от описаните в алинея първа отношения чрез едно или повече други предприятия, или чрез който да е от инвеститорите, посочени в параграф 2, също се считат за свързани.

Предприятията, които имат едно или друго такова отношение чрез физическо лице или група от физически лица, действащи съвместно, също се считат за свързани предприятия, ако упражняват дейността си или част от дейността си на същия съответен пазар или на съседни пазари.

За „съседен пазар“ се счита пазарът на стоки или услуги, намиращ се непосредствено нагоре или надолу по веригата спрямо съответния пазар.

4. С изключение на случаите, посочени в параграф 2, втора алинея, дадено предприятие не може да се счита за МСП, ако 25 % или повече от капитала или от правата му на глас се контролират пряко или косвено, съвместно или индивидуално, от един или няколко публични органа.

5. Предприятията могат да изготвят декларация относно статута си на самостоятелни предприятия, предприятия партньори или свързани предприятия, която включва данните за праговете, установени в член 2. Декларацията може да бъде изготвена, дори ако капиталът е разпределен по такъв начин, че не е възможно да се определи кой точно го притежава, като в такъв случай предприятието може добросъвестно да декларира, че може основателно да предположи, че 25 % или повече от неговия капитал не е собственост на едно предприятие или съвместно на свързани предприятия. Такива декларации се изготвят, без да се засягат проверките или разследванията, предвидени в националните или съюзните правила.

Член 4

Данни, използвани за определяне на числеността на персонала, финансовото състояние и референтния период

1. Данните, свързани с числеността на персонала и финансовото състояние, са тези, които се отнасят до последния одобрен отчетен период, и се изчисляват на годишна база. Те се вземат под внимание от датата на счетоводното приключване. Избраната за оборота сума се изчислява без данък добавена стойност (ДДС) и други непреки данъци.
2. Когато към датата на счетоводното приключване предприятието установи, че за годината е над или под праговете за численост на персонала или финансово състояние, посочени в член 2, това не води до загуба или придобиване на статут на средно или малко предприятие или на микропредприятие, освен ако тези прагове не са превинени за два последователни отчетни периода.
3. В случай на новосъздадени предприятия, чиито отчети все още не са одобрени, прилаганите данни трябва да се извлекат от добросъвестна предварителна оценка, направена в течение на финансовата година.

Член 5

Численост на персонала

Числеността на персонала отговаря на броя на годишните работни единици (ГРЕ), т.е., броя на лицата, които са работили на пълно работно време във въпросното предприятие или от негово име през цялата разглеждана референтна година. Работата на лицата, които не са работили през цялата година, и на тези, които са били на непълно работно време, независимо от продължителността, както и работата на сезонните работници се изчислява като дробни части от ГРЕ. Персоналът се състои от:

- а) служители;
- б) лица, работещи за предприятието и са му подчинени и се считат за служители съгласно националното законодателство;
- в) собственици-управители;
- г) партньори, занимаващи се с обичайна дейност в предприятието и възползващи се от финансовите предимства от него.

Стажантите или обучаемите, включени в професионално обучение със стаж или договор за професионално обучение, не се включват като персонал. Не се брой и продължителността на отпуските по майчинство и за отглеждане на дете.

Член 6

Установяване на данните за предприятието

1. В случай на самостоятелно предприятие, данните, включително числеността на персонала, се определят изключително въз основа на отчетите на това предприятие.

2. Данните, включително числеността на персонала на дадено предприятие, което има предприятия-партньори или свързани предприятия, се определят въз основа на отчетите и другите данни за него или, когато съществуват такива, въз основа на консолидираните му отчети или консолидираните отчети, в които то е включено в резултат на консолидиране.

Към посочените в първата алинея данни се добавят данните на всички предприятия-партньори на въпросното предприятие, които се намират непосредствено нагоре или надолу по веригата по отношение на него. Обобщените данни са пропорционални на участието в капитала или в броя на гласовете (което е по-голямо). При кръгосано участие се прилага по-големият процент.

Към посочените в първата и втората алинея данни се добавят 100 % от данните на всяко предприятие, което е пряко или непряко свързано с въпросното предприятие, когато данните не са вече включени чрез консолидиране в отчетите.

3. За приложението на параграф 2, данните на предприятия-партньори на въпросното предприятие се извличат от техните отчети, от консолидираните отчети, ако такива съществуват, и от други техни данни. Към тях се добавят 100 % от данните на предприятията, които са свързани с тези предприятия-партньори, ако данните от техните отчети вече не са включени чрез консолидиране.

За приложението на същия параграф 2, данните на предприятията, свързани с въпросното предприятие, се извличат от техните отчети, от консолидираните отчети, ако такива съществуват, или други техни данни. Към тях се добавят пропорционално данните на всички възможни предприятия-партньори на свързаното предприятие, намиращо се в пряка възходяща или низходяща връзка с него, ако вече не са включени в консолидираните отчети с процент, който е най-малко пропорционален на процента, посочен в параграф 2, алинея втора.

4. Когато в консолидираните отчети не са посочени данни за персонала на дадено предприятие, стойностите за него се изчисляват, като се съберат пропорционално данните от неговите предприятия-партньори и като се добавят данните от предприятията, с които въпросното предприятие е свързано.

ДЯЛ II

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Член 7

Статистика

Комисията ще предприеме необходимите мерки за представяне на статистиката, изготвена съгласно следните класове според големината на предприятията:

- а) 0 до 1 души;
- б) 2 до 9 души;
- в) 10 до 49 души;
- г) 50 до 249 души.

Член 8

Позоваване

1. Всеки нормативен акт или програма на Комисията, които трябва да бъдат изменени или приети и в които се съдържа понятията „МСП“, „микропредприятие“, „малко предприятие“ или „средно предприятие“ или подобно на тях, трябва да се позовава на съдържащата се в настоящата препоръка дефиниция.

2. Като преходна мярка, текущите програми на Общността, използващи дефиницията за МСП в препоръка 96/280/ЕО, ще продължат да се изпълняват в полза на предприятията, които са се считали за МПС по времето на приемането на тези програми. Не се засягат законно обвързващите ангажименти, поети от Комисията въз основа на тези програми.

Без да се засяга алинея първа, всяко изменение в дефиницията за МСП в тези програми може да става само при възприемане на дефиницията, съдържаща се в тази препоръка и съгласно параграф 1.

Член 9

Редакция

Въз основа на прегледа на съдържащата се в тази препоръка дефиниция, който трябва да се изработи до 31 март 2006 г., и като взема под внимание измененията на член 1 на директива 83/349/ЕИО за дефиницията на свързаните предприятия по смисъла на тази директива, ако е необходимо, Комисията ще адаптира съдържащата се в настоящата препоръка дефиниция, и по-специално таваните за оборота и общия баланс, за да вземе под внимание опита и икономическото развитие в Общността.

Съобщение на Комисията
Примерна декларация за информацията за определянето на предприятието като МСП
(консолидирана версия)

Настоящото съобщение има за цел да насърчи приложението на препоръка 2003/361/ЕО на Комисията за дефиниция на МСП, която заменя препоръка 96/280/ЕО от 3 април 1996 г.

В Европейското икономическо пространство съществуват около 20 милиона микропредприятия, малки и средни предприятия. Те са основен източник на работни места и предизвикателство за повишаване на конкурентоспособността. Тяхната способност да определят новите нужди както на крайните потребители, така и на операторите в промишлеността, потенциалът им да възприемат новите технологии и приносят им към практическото и професионалното обучение и местното развитие обуславят бъдещия напредък в производителността на целия Европейски съюз и способността му да постигне целите, определени от Европейския съвет в Лисабон. Поради тази причина, отговорността на местните, националните и общностните администрации в изработването на политиките за предприятията, които вземат под внимание специфичните потребности и умения на тези категории предприятия е от първостепенно значение.

Стимулирането на разработването на такива политики е основната цел на новата препоръка на Комисията за дефиницията за МСП. Една по-точна дефиниция ще гарантира по-голяма правна сигурност. По-добре пригодена към различните подкатегории МСП, като отчита различните типове отношения между предприятията, тя ще насърчава инвестициите и иновациите в МСП и ще стимулира партньорството между предприятията. Тези предимства следва да бъдат предоставени на предприятията, като в същото време се ограничи възможността предприятия, които нямат икономическите характеристики на истинските МСП или не се сблъскват с техните проблеми, да се възползват неправомерно от мерките за МПС.

Тази препоръка бе предмет на изключително широки дискусии с бизнес-организации, с държавите-членки и с отделни бизнес-експерти в рамките на Групата по политика на предприятията. Освен това, този предварителен проект беше предмет на две открити консултации в Интернет. След продължилата повече от година работа беше постигнат почти пълен консенсус, независимо от разнообразието на преследваните цели.

Всички, които взеха участие в обсъждането, бяха на мнение, че е важно повишената правна сигурност и по-доброто познаване на икономическите реалности да бъде придружено от усилие от страна на администрациите да опростяват и ускоряват административната обработка на случаите, при които се изисква статут на микропредприятие, на малко или средно предприятие. Затова, предоставянето на предприятията възможността сами да попълват кратка декларация беше счтено за модерен и удобен метод. При необходимост, декларацията би могла да се попълва по електронен път и да служи като практическо „ръководство“ за предприятията. Приложеният към настоящото съобщение документ е примерен образец за такава декларация. Въпреки че нито съдържанието, нито начинът и на използване са задължителни за предприятията или за администрациите на държавите-членки, тя е замислена като една от

(¹) ОВ L 124 от 20.5.2003 г., стр. 36

(²) Решение на Комисията 2000/690/ЕО от 8 ноември 2000 г. за създаване на Група по политика на предприятията, ОВ L 285 от 10.11.2000 г., стр. 24.

многого възможности. Тези декларации не отменят проверките и разследванията, предвидени в националните или общностните законодателства.

Ако държавите-членки, които използват декларацията за малките и средните предприятия, желаят да ускорят обработката на административните досиета, би било разбира се желателно декларацията да не увеличава общата административна тежест за предприятията, а когато е възможно, да заменя другите използвани преди това начини за искане на информация. Освен това, по-добре би било тя да бъде включвана в досиетата, свързани със заявленията за участие в дейности, за които се изисква статут на МСП.

За тази цел моделът може да се използва в предложената в приложението форма. Той може да бъде допълван, опростяван или адаптиран според обичайната национална административна практика. За да се повиши ефектът от опростяването му, разбира се би било желателно същата примерна декларация, възприета в дадена държава-членка, да се използва в нея за всички административни цели, за които се изисква статут на МСП.

Тъй като целта на препоръката е да предостави обща референтна рамка за дефиницията за МСП, разбира се, би било контрапродуктивно, ако използването на тази примерна декларация доведе до различни интерпретации на дефиницията. Затова се обръща внимание на факта, че всяка друга примерна декларация, преследваща същата цел, трябва да взема под внимание всички разпоредби на текста на препоръката, за да се определи статутът на предприятието-кандидат като микропредприятие, като малко или като средно предприятие по смисъла на настоящата препоръка. Именно текстът на препоръката, а не този на декларацията определя условията за квалифицирането на предприятието като МСП.

Във връзка с това трябва да се подчертае, че предлаганата примерна декларация е свързана със Седма директива на Съвета 83/349/ЕИО относно консолидираните отчети. Предприятията, които отговарят на едно или друго от условията, определени в член 1 на тази директива, в действителност са свързани по смисъла на член 3, параграф 3 от дефиницията за МСП, като се има предвид характерът на тези условия. Затова за предприятията, които са задължени да съставят консолидирани отчети съгласно директивата на Съвета, е удобно автоматично да знаят, че са свързани и по смисъла на дефиницията за МСП. В случай на последващи изменения в тази директива, водещи до различия между двете дефиниции, примерната декларация ще трябва да бъде адаптирана така, че отразява това.

Предвид графика за влизане в сила на такива възможни изменения, адаптацията вероятно може да се направи едновременно с всякакви други възможни бъдещи изменения на препоръката за дефиницията за МСП, съгласно член 9 на приложението към нея.

ПРИМЕРНА ДЕКЛАРАЦИЯ
ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕТО НА МСП

Точна идентификация на предприятието на кандидата

Име или фирмено наименование: .....

Адрес на управление (седалище): .....

Регистрация / регистрационен № по ДДС: (¹) .....

Име и длъжност на главния(те) директор(и): (²) .....

Тип на предприятието (виж обяснителната записка)

Отбележете кой случай се отнася за предприятието-кандидат:

- Независимо предприятие   В този случай попълнените в таблицата по-долу данни се вземат от отчетите само на предприятието-кандидат. Попълнете само декларацията, без приложението.
- Предприятие партньор   Попълнете и добавете приложението (и допълнителни формуляри, ако е необходимо), след това попълнете декларацията, като копирате резултатите от изчисленията в таблиците по-долу.
- Свързано предприятие

Данни, използвани за определяне на категорията на предприятието

Изчислени съгласно член 6 на приложението към препоръка на Комисията 2003/361/ЕО относно дефиницията за МСП.

Референтен период (³) .....

Численост на персонала (ГРЕ)	Годишен оборот (⁴)	Общ баланс (⁵)

(¹) Всички данни трябва да се отнасят до последния одобрен отчетен период и изчислени на годишна база. При новосъздадени предприятия, чиито отчети още не са одобрени, прилаганите данни трябва да се извлекат от добросъвестна предварителна оценка, направена в течение на финансовата година.

(²) В хиляди евро.

Важно:

В сравнение с предходния отчетен период има промяна в данните, която може да доведе до промяна на категорията на предприятието-кандидат (микропредприятие, малко, средно или голямо предприятие).

Не

Да (в този случай попълнете и приложете декларация за предходния отчетен период²)

Подпис

Име и длъжност на подписващото лице, упълномощено да представлява предприятието: .....

Декларирам точността на тази декларация и на приложенията към нея. ....

Съставено в .....

Подпис

(¹) Определя се от държавите-членки според нуждите им.

(²) Управител, генерален директор или равностоен на него.

(³) Дефиниция, член 4, алинея 2 на приложението към препоръка на Комисията 2003/361/ЕО.

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ЗА ТИПОВЕТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ, КОИТО СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИ ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ЧИСЛЕНОСТТА НА ПЕРСОНАЛА И НА ФИНАНСОВИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ

I. ТИПОВЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дефиницията за МСП различава три типа предприятия в зависимост от връзките им с други предприятия, изразени чрез участието в капитала, чрез броя на гласовете или чрез правото за упражняване на господстващо влияние.

Тип 1: Самостоятелно предприятие

Това е определено най-често срещаният тип предприятие. Той включва всички предприятия, които не спадат към никой от другите два типа (предприятия-партньори или свързани предприятия).

Кандидатстващото предприятие е самостоятелно, ако:

- не притежава дял от 25 % или повече в друго предприятие,
- никое друго предприятие, нито публичен орган или свързани предприятия или публични органи, заедно или поотделно, не притежават 25 % или повече от предприятието³, извън някои изключения,
- не съставя консолидирани отчети и не е включено в отчетите на предприятие, което съставя консолидирани отчети и по тази причина не е свързано предприятие.

Тип 2: Предприятие-партньор

Този тип отразява положението на предприятия, които създават значителни финансови съдружия с други предприятия, без което и да е от тях да упражнява реален пряк или непряк контрол върху другото. Партньори са предприятията, които не са нито независими, нито свързани едно с друго.

Кандидатстващото предприятие е партньор на друго, ако:

- притежава дял, който е равен или по-голям от 25 % от капитала или броя на гласовете в друго предприятие или другото предприятие притежава дял, равен или по-голям от 25 % от предприятието-кандидат,
- предприятията не са свързани по определения по-долу смисъл, което наред с другото означава, че броят на гласовете на едното предприятие в другото не надвишава 50 %.

⁽¹⁾ Навсякъде в текста терминът „дефиниция“ препраща към приложението към препоръка на Комисията 2003/361/ЕО относно дефиницията за МСП.

⁽²⁾ Дефиницията, член 3.

⁽³⁾ По отношение на дела в капитала или броя на гласовете, който от двата е по-голям. Към този процент трябва да се добави участието в същото това предприятие на всяко предприятие, което е свързано с предприятието-акционер (дефиниция, член 3, алинея 2).

⁽⁴⁾ Едно предприятие може да продължи да бъде считано за независимо, когато този праг от 25 % бъде достигнат или надвишен, ако този процент се притежава от следните категории инвеститори (при условие, че те не са свързани с предприятието-кандидат):

- a) публични инвестиционни корпорации, дружества за рисков капитал, лица или групи лица с обичайна дейност в областта на инвестициите с рисков капитал, които инвестират капитал в некотирани дружества („бизнес-ангели“), при условие, че общата инвестиция на тези бизнес-ангели в едно и също предприятие е до 1 250 000 евро,
  - b) университети и изследователски центрове с нестопанска цел,
  - v) институционални инвеститори, включително фондове за регионално развитие,
  - г) автономни местни органи с годишен бюджет под 10 милиона евро и население, по-малко от 5000 души.
- (Дефиниция, член 3, параграф 2, алинея втора)

⁽⁵⁾ – Ако седалището на предприятието се намира в държава-членка, която е предвидила изключение в изискването за съставяне на консолидирани отчети съгласно Седмата директива на Съвета 83/394/ЕИО от 13 юни 1983 г., предприятието все пак трябва да провери специално дали не трябва да отговаря на едно или друго от условията, определени в член 3, параграф 3 на дефиницията.

- Съществуват и някои много редки случаи, в които дадено предприятие може да се счита за свързано към друго чрез лице или група от действащи съвместно физически лица (дефиниция, член 3, параграф 3).
- Обратно, съществуват много малко случаи на предприятия, съставлящи консолидирани отчети доброволно, без Седмата директива да изисква това от тях. В този случай, предприятието не е задължително свързано и може да се счита само за партньор.

За да се определи дали едно предприятие е свързано, при всяка от трите ситуации трябва да се провери дали предприятието отговаря на едно или друго от условията, определени в член 3, алинея 3 на дефиницията, според случая, посредством физическо лице или група от физически лица, действащи съвместно.

- предприятието-кандидат не съставя консолидирани отчети, които включват чрез консолидиране другото предприятие, и не е включено чрез консолидиране в отчетите на другото предприятие или на свързано с него предприятие⁵.

Тип 3: Свързано предприятие

Този тип отговаря на икономическото положение на предприятия, които образуват група чрез пряк или непряк контрол върху мнозинството от броя на гласовете (включително по силата на договори или, в някои случаи, чрез физически лица като съдружници), или чрез възможността да се упражнява господстващо влияние върху дадено предприятие. Затова и тези случаи се срещат по-рядко от предходните два типа.

За да спести на предприятията трудностите в интерпретацията, Комисията е определила този тип предприятия, като е приложила и към тях, където това е уместно, и с оглед на целите на Дефиницията, прилаганите от години условия, предвидени в член 1 на директива на Съвета 83/349/ЕИО за консолидираните отчети.

Така едно предприятие обикновено веднага разбира, че е свързано, тъй като по силата на директивата вече е задължено да съставя консолидирани отчети или вече е включено в консолидираните отчети на друго предприятие, от което това се изисква.

Единствените два случая, които обаче не се срещат много често, в които едно предприятие може да се счита за свързано, въпреки че от него вече не се изисква да съставя консолидирани отчети, са описани в първите две тирета на бележка под линия 5 към настоящата обяснителна записка. В тези случаи предприятието трябва да провери дали отговаря на едно или друго от условията, определени в член 3, параграф 3 на дефиницията.

II. ЧИСЛЕНОСТТА НА ПЕРСОНАЛА И ГОДИШНИТЕ РАБОТНИ ЕДИНИЦИ (ГРЕ) (*)

Числеността на персонала отговаря на броя на годишните работни единици (ГРЕ).

Кой трябва да бъде включен при определянето на числеността на персонала?

- Служителите на предприятието-кандидат,
- лицата, които работят за предприятието, като са му подчинени и се считат за негови служители съгласно националното законодателство,
- собствениците-управители,
- партньорите, занимаващи се с обичайна дейност в предприятието и ползващи финансови облаги от него.

Стажантите или обучаемите, включени в професионално обучение със стаж или договор за професионално обучение не се вземат под внимание в определяне на броя на служителите.

Как се изчислява числеността на персонала?

Една ГРЕ отговаря на едно лице, което е работило на пълно работно време във въпросното предприятие или от негово име през цялата референтна година. Числеността на персонала се изразява в ГРЕ.

Работата на лицата, които не са работили през цялата година, на тези, които са били на непълно работно време – независимо колко дълго – , както и работата на сезонните работници се изчислява като дробна част от ГРЕ.

Не се брои продължителността на отпуските по майчинство и за отглеждане на деца.

(⁵) Седма директива 83/349/ЕИО на Съвета от 13 юни 1983 г., приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора, относно консолидираните счетоводни отчети (ОВ L 193, 18.7.1983 г., с. 1), последно изменена с Директива 2001/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 283от 27.10.2001 г., стр. 28).

(*) Дефиницията, член 5.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ДЕКЛАРАЦИЯТА
ИЗЧИСЛЕНИЕ ЗА ТИПОВЕТЕ ПРЕДПРИЯТИЕ-ПАРТНЬОР ИЛИ СВЪРЗАНО ПРЕДПРИЯТИЕ

Приложения, които трябва да се включат, ако е необходимо

- Приложение А, ако предприятието-кандидат има поне едно предприятие-партньор (ако е необходимо, се добавят формуляри),
- Приложение Б, ако предприятието-кандидат има поне едно свързано предприятие (ако е необходимо, се добавят формуляри).

Изчисление за предприятието-партньор или за свързаното предприятие (виж обяснителната записка)

Референтен период³

	Численост на персонала (ГРЕ)	Годишен оборот (*)	Общ баланс (*)
1. Данни ² за предприятието-кандидат или от консолидираните отчети (копирайте данните от таблица Б(1) на приложение Б4).			
2. Пропорционално включени данни ² на всички предприятия-партньори (ако има такива) (копирайте данните от таблица А на приложение А)			
3. Добавени данни ² за всички свързани предприятия (ако има такива) – ако не са включени чрез консолидиране на ред 1 (копирайте данните от таблица Б(2) на приложение Б).			
ОБЩО			

(³) В хиляди евро.

(¹) Дефиницията, член 6, параграфи 2 и 3.

(²) Всички данни трябва да се отнасят до последния одобрен отчетен период и да са изчислени на годишна база. При новосъздадени предприятия, чиито отчети още не са одобрени, прилаганите данни трябва да се извлекат от добросъвестна предварителна оценка, направена в течение на финансовата година (дефиниция, член 4).

(³) Данните за предприятието, включително числеността на персонала му, се определят на базата на отчетите и другите му данни или, когато са налице, на консолидираните му отчети или консолидираните отчети, в които предприятието е включено чрез консолидиране.

Данните, които се вписват в реда „Общо“ в горната таблица, трябва да се впишат в клетката „Данни, използвани за определяне категорията на предприятието“ на декларацията.

ПРИЛОЖЕНИЕ А
Предприятия-партньори

За всяко предприятие, за което е попълнен „формуляр за партньорство“ (един формуляр за всяко предприятие-партньор на предприятието-кандидат и евентуално за всяко предприятие-партньор на свързаните предприятия, данните за което все още не са включени в консолидираните отчети на свързаните предприятия⁴), данните от „таблицата за партньорство“ трябва да се впишат в следната обобщаващата таблица:

Таблица А

Предприятие-партньор (име / идентификация)	Численост (ГРЕ)	Годишен оборот (°)	Общ баланс (°)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
ОБЩО			

(°) В хиляди евро.

(добавете листове или нови редове в таблицата, ако е необходимо)

Забележка:

Тези данни са резултат на пропорционалното изчисление, направено във „формуляра за партньорство“ за всяко пряко или непряко предприятие-партньор.

Данните, вписани в реда „Общо“ на горната таблица, се вписват в ред 2 (за предприятията-партньори) на таблицата в приложението към декларацията.

ФОРМУЛЯР ЗА ПАРТНЬОРСТВО

1. Точна идентификация на предприятието

Име или фирмено наименование: .....

Адрес на управление (седалище): .....

Регистрация / регистрационен № по ДДС: .....

Име и длъжност на главния(те) директор(и): .....

2. Необработени данни за предприятието-партньор

Референтен период

	Численост на персонала (ГРЕ)	Годишен оборот (*)	Общ баланс (*)
Необработени данни			

(*) В хиляди евро.

Забележка: Тези необработени данни се извличат от отчетите и другите данни на предприятието-партньор, и от консолидираните отчети, ако има такива. Към тях се добавят 100 % от данните на предприятията, които са свързани към това предприятие-партньор, освен ако данните от отчетите на тези предприятия не са вече включени чрез консолидиране в отчетите на предприятието-партньор. Ако е необходимо, се добавят „формуляри за свързано предприятие“ за предприятията, които все още не са включени чрез консолидиране.

3. Пропорционално изчисление

- а) Посочете точно участието на предприятието, съставлява декларацията (или свързаното предприятие, чрез което се осъществява връзката с предприятието-партньор) в предприятието-партньор, за което се отнася настоящият формуляр:

.....
 .....

Посочете и участието на предприятието-партньор, за което се отнася този формуляр, в предприятието, което съставя декларацията (или в свързаното предприятие):

.....
 .....

- б) По-големият от тези два процента на участие трябва да се приложи към необработените данни, вписани в предходната таблица. Резултатите от това пропорционално изчисление трябва да се представят в следната таблица:

„Таблица за партньорство“

Процент: ...	Численост на персонала (ГРЕ)	Годишен оборот (*)	Общ баланс (*)
Пропорционални резултати			

(*) В хиляди евро.

Тези данни се вписват в таблица А на приложение А.

(¹) Определя се от държавите-членки според нуждите им.

(²) Управител, генерален директор или равностоен на него.

(³) Дефиниция, член 6, алинея 3, първа подточка.

(⁴) По отношение на дела от капитала или броя на гласовете, който е по-голям. Към този дял трябва да се добавят дяловете на всяко свързано предприятие в същото предприятие (дефиниция, член 3, алинея 2, първа подточка).

ПРИЛОЖЕНИЕ Б
Свързани предприятия

А) ОПРЕДЕЛЯНЕ КЪМ КОЙ СЛУЧАЙ СЕ ОТНАСЯ ПРЕДПРИЯТИЕТО-КАНДИДАТ

- Случай 1:** Предприятието-кандидат съставя консолидирани отчети или е включено чрез консолидиране в консолидираните отчети на друго предприятие (таблица Б(1)).
- Случай 2:** Предприятието-кандидат или едно или повече от свързаните с него предприятия не съставя консолидирани отчети или не е включено в консолидираните отчети (таблица Б(2)).

Моля, обърнете внимание: Данните на предприятията, които са свързани с предприятието-кандидат, са извлечени от техните отчети или други данни, евентуално от консолидираните отчети или данни. Към тях пропорционално се включват данните на възможните предприятия-партньори на свързаните предприятия, намиращи в непосредствена възходяща или низходяща връзка с последните, ако не са вече включени чрез консолидиране.

Б) МЕТОДИ НА ИЗЧИСЛЕНИЕ ЗА ВСЕКИ ОТ СЛУЧАИТЕ:

В случай 1: Консолидираните отчети служат за база на изчислението. Попълнете таблица Б(1) по-долу:

Таблица Б(1)

	Численост на персонала (ГРЕ) (°)	Годишен оборот (°)	Общ баланс (°)
ОБЩО			

(°) Когато в консолидираните отчети няма данни за числеността на персонала, изчислението се прави, като се добавят данните от предприятията, с които въпросното предприятие е свързано.

(°) В хиляди евро.

Данните, вписани в реда „Общо“ на горната таблица, се вписват в ред 1 на таблицата в приложението към декларацията.

Идентификация на предприятията, включени чрез консолидиране

Свързано предприятие (име / идентификация)	Адрес на управление (седалище)	Регистрация / данъчен номер (°)	Имена и длъжности на главните директори (°*)
А.			
Б.			
В.			
Г.			
Д.			

(°) Определят се от държавите-членки според нуждите им.

(°*) Управител, генерален директор или еквивалентен на тях.

Важно: Предприятията-партньори на такова свързано предприятие, които все още не са включени чрез консолидиране, се третираат като преки партньори на предприятието-кандидат. Затова техните данни и „формуляра за партньорство“ трябва да се добавят към приложение А.

В случай 2: За всяко свързано предприятие (включително чрез други свързани предприятия) попълнете „формуляр за свързано предприятие“ и просто добавете заедно отчетите на всички свързани предприятия, като попълните таблица Б(2) по-долу.

(°) Дефиниция, член 6, алинея 3, втора подточка.

Таблица Б(2)

Предприятие №	Численост на персонала (ГРЕ)	Годишен оборот (**)	Общ баланс (**)
1. (*)			
2. (*)			
3. (*)			
4. (*)			
5. (*)			
ОБЩО			

(*) Прилага се по един „формуляр за свързано предприятие“ за всяко предприятие.

(**) В хиляди евро.

Данните, вписани в реда „Общо“ на горната таблица, се вписват на ред 3 (за свързаните предприятия) на таблицата в приложението към декларацията.

ФОРМУЛЯР ЗА СВЪРЗАНО ПРЕДПРИЯТИЕ

(само за свързаните предприятия, които не са включени чрез консолидиране в таблица Б)

1. Точна идентификация на предприятието

Име или фирмено наименование: .....

Адрес на управление (седалище): .....

Регистрация / регистрационен № по ДДС:(¹).....

Име и длъжност на главния(те) директор(и) (²) .....

2. Необработени данни за предприятието

Референтен период

	Численост на персонала (ГРЕ)	Годишен оборот (*)	Общ баланс (*)
Необработени данни			

(¹) В хиляди евро.

Тези данни се вписват в клетка Б(2) на приложение Б.

Забележка: Данните за предприятията, свързани с предприятието-кандидат, се извличат от отчетите и другите му данни, и от консолидирани отчети или данни, ако има такива. Към тях се добавят пропорционално данните на възможните предприятия-партньори на свързаните предприятия, намиращи се в пряка възходяща или низходяща връзка с последните, освен ако не са вече включени чрез консолидиране.

Такива предприятия-партньори се третират като преки предприятия-партньори на предприятието-кандидат. Затова техните данни и „формуляр за партньорство“ се добавят в приложение А.

(¹) Определя се от държавите-членки според нуждите им.

(²) Управител, генерален директор или равностоен на него.

(³) Ако данните на дадено предприятие са включени в консолидираните отчети в по-малка пропорция от определената в член 6, алинея 2, трябва да се прилага определеният в този член процент (дефиниция, член 6, алинея 2, втора подточка).

За контакт с представители на ЕС

Лично

В целия Европейския съюз съществуват стотици информационни центрове „Europe Direct“. Адресът на най-близкия до Вас център ще намерите на уебсайта https://europa.eu/european-union/contact_bg

По телефона или по електронна поща

Europe Direct е служба, която отговаря на въпроси за Европейския съюз. Можете да се свържете с тази служба:

- чрез безплатния телефонен номер 00 800 6 7 8 9 10 11 (някои оператори може да таксуват обаждането),
- или стационарен телефонен номер +32 22999696, или
- по електронна поща чрез формуляра на разположение на адрес https://europa.eu/european-union/contact_bg.

За да намерите информация за ЕС

Онлайн

Информация за Европейския съюз на всички официални езици на ЕС е на разположение на уебсайта Europa на адрес https://europa.eu/european-union/index_bg.

Публикации на ЕС

Можете да изтеглите или да поръчате безплатни и платени публикации на адрес <https://publications.europa.eu/bg/publications>. Редица безплатни публикации може да бъдат получени от службата Europe Direct или от Вашия местен информационен център (вж. https://europa.eu/european-union/contact_bg).

Право на ЕС и документи по темата

За достъп до правна информация от ЕС, включително цялото право на ЕС от 1952 г. насам на всички официални езици, посетете уебсайта EUR-Lex на адрес <http://eur-lex.europa.eu>.

Свободно достъпни данни от ЕС

Порталът на ЕС за свободно достъпни данни (<http://data.europa.eu/euodp/bg>) предоставя достъп до набори от данни от ЕС. Данните могат да бъдат изтеглени и използвани повторно безплатно, както за търговски, така и за нетърговски цели.

